

"KOVA"
Savaitinis laikraštis
Išleista kas penktą dieną, Philadelphia, Pa.
Lietuvių Socialistų
Sąjunga Amerikoje.
(Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908)

PRENUMERATA:
Metams į visas dalis \$2.00.
Pusmetui ..... \$1.00.
Aparatinių kainos ant užklauso.

Redaktorius — K. Vidikas.
Administratorius — A. Žymontas.

Su visokiais reikalais kreiptis šio
adreso:

"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

KOVA

Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.

"KOVA"
The Lithuanian weekly
Published every Friday, Philadelphia, Pa.
by the
**LITHUANIAN SOCIALIST
FEDERATION OF AMERICA.**
(Incorporated April 28, 1908)

SUBSCRIPTION RATES:
In all parts of the world per year \$2.

Editor — K. Vidikas.
Business Manager — A. Žymontas.

Advertising rates on application.
All communications should be addressed to:

"KOVA"
1815 E. Moyamensing ave.
Philadelphia, Pa.

No. 43

TELEFONO NO.
KEYSTONE MAIN 2958.

PHILADELPHIA, Pa. 24 d. Spalio (October)

1913 m.

TELEFONO:
KEYSTONE MAIN 2958.

Metas IX

Jau "Kova" buvo spąudoje, kaip štai ateina žinia, kad prezidentas Wilsonas nusprendė įleisti į šią šalį ponį Pankhurstienę, Anglijos kariaujančiųjų sufragistų vadovę, su ta išlyga, kad ji neapsigynė šioje šalyje, bet po savo prakalbų išvažiuotų iš čia.

AMERIKA.

GUBERNATORIUS SULZER ATSTATYTAS.

Augstas Impeachment teismas patvirtino New Yorko valstijos įstatymdavystės (legislaturės) nuosprendį išmesti Wm. Sulzerį, demokratą, iš New Yorko valstijos gubernatorių. Dabar New Yorko gubernatorium tapo buvęs leitenantas gubernatorių Glynn, irgi demokratas. Sulzeris buvo apkaltintas už pasisavinimą demokratų pinigų, už kreivą prisiegą ir kt. Bet jeigu jis ir būtų buvęs kaltas tuose prasižengimuose, jis būtų buvęs nepajudintas, — jeigu jis nebūtų pradėjęs priešintis New Yorko valst. sekcijoms politikieriams, kurių kosu yra Chas. F. Murphy, garsus savo suktelbėmis visoje Amerikoje. Sulzeris ne tik ką neparengė tų žulčių tulų sumanymų, bet, priešingai, da užsimanė perleisti reformas, tiesiog priešingai jūjų norams. Už tai liko skaudžiai nubaustas.

7000 Sulzerio šalininkų su iškilme atmaršavo pas jį ir dovanų sidabro taurę su parašu, sekančiu, kad Sulzeris nukentėjęs už žmonių teises. Minia pranašavo, kad jis bus išnaujo išrinktas New Yorko gubernatorium.

GRAŽINSIĄ GARSIA ANGLIJOS SUFRAGISTĘ.

New York. Ateivystės viršininkai sulaukė ant Ellis Island ponį Emmeline Pankhurstienę, garsią Anglijos kariaujančiųjų sufragistų vadovę. Nutarė ją gražinti atgal už "moraliską supuvimą". Anglijai ji po kelis syk sėdėjo kalėjime už nepuolimą ant policijos, valdininkų ir už langų daužymą. Šitokius įrankius vartoja Anglijos sufragistės, reikalaujamos balsavimo moterims.

Kiekvieną sykį, kada ją paimdavo kalėjimą, ji atsisakydavo gerti ir valgyti, apsaukdavo bado straiką, ir galiausiai turėdavo paliešioti iš kalėjimo, kad ji nemirtų. Ji taipgi buvo maitinama per prievartą, labai žiauriu būdu, nuo ko jos sveikata labai sunyko.

Ji grąšina badu numirti, jeigu ją gražinti atgal. Ponia Pankhurstienė padavė apeliaciją prieš New Yorko ateivystės viršininkų nuosprendį. Ant galo, net Augščiausioje Teisme galės but jos dalykas išrištis. Ji sako, kad jos prasiškaltimas politiškas, ir nėra joks moraliskasis supuvimas.

Illinois ir Indianos sufragistų susivienijimai išnešė protestus rezoliucijas prieš užtūrėjimą Pankhurstienės. Socialistai irgi protestuoja prieš tokį pasielgimą su jaja.

MEKSIKO LAIKO ANT JUOKO SUVIENYTAS VALST.

Meksikos valdžia pradėjo menkai paisyti Suvienytų Valstijų. Suvienytų Valstijų valdžia reikalavo, kad skaudžiai būtų nubausti tie meksikiečiai, kurie sušaudė šios šalies ateivystės komisijonierių ant Meksikos — Amerikos rubežius; o Meksikos valdžia tuos žmogžudžius nubaudė tik 21 dieną kalėjimo. Juokai iš tokios bausmės, nes Meksikoje už kiaušinių vogimą baudžiama 26 dienomis kalėjimo, o čia už amerikono urėdninko nužudymą tik 21 dieną. Suvienytų Valstijų prezidentas ir valstybės sekretorius sako, kad tokia bausmė Meksikos laiko Suvienytas Valstijas ant juoko; užtai ir protestuoja prieš Meksikos valdžią.

PAVARO TEKĖJUSIAS MOKYTOJAS.

New Yorko miestas pavaro nuo mokytojų 110 išteklusių mokytojų. Esą, tekėjusios negali gerai mokyti vaikus, mokyklose.

KUNIGAS TURI 4 PAČIAS.

Chicago, Ill. Suareštuota liuteronų kunigas Kurt Mueleris už daugpatystę. Jis prisipažino, jog turi keturias gyvenančias pačias, o su dviem iš jų ir vaikus.

MILIJONIERIUS NUŽUDĖ PAČIA.

Cincinnati milijonierius Wm. C. Ellis užmušė savo pačią Chicagoje, viešbutyje Sherman.

DIDELĖ DOVANA NEW YORKO MUZEJUI.

Miręs New Yorko pirklys Benjamin Altman paliko didelį savo rinkinį dailės daiktų New Yorko Metropolitan Muzejui. Rinkinys vertas \$15,000,000.

7 PRIGERĖ KASYKLOSE.

Rockdale, Texas. Prigėrė kasyklose 7 angliakasiai. Ilgas, smarkus lytus pripildė kasyklas vandeniu.

UŽ TĖVO UŽMUŠIMĄ 11 MĖNESIŲ KALĖJIMO.

New York. Harry Mann, pasigėręs, užmušė savo tėvą, o už tai liko nubaustas tik 11 mėnesių kalėjimo.

NUŠOVĖ STRAIKERĮ.

Trinidad, Colo. Angliakasiai straikečiai pasipriešino kompanijos "sargams", kurie lydė straiklaužius į darbą. Sargai ir tuojaus atbėgusi policija ėmė iš nustatytų kanuolių ir iš šautuvų šaudyti straikečius. Ant vietos nušovė straikerį Luką Vaherniką ir mirtinai sužeidė kitą straikerį Milką Vanlorį.

PRIGERĖ 11.

Nome, Alaska. Laikie smarkios audros nuskendo trys laivukai ir prigėrė 11 žmonių.

Alaskoje traukinys išėjo iš rėlių ir užsimušė 20 jame buvusių kareivių.

UŽRUBEŽIS.

28 UŽMUŠTI VOKIEČIŲ KARIŠKAME ORLAIVYJE.

Berlinas. Eksplozdavo naujas kariškas Vokietijos orlaivis — balonas L II, kuriame buvo 28 oficeriai ir kareiviai. Visi 28 išsyk liko užmušti. Orlaivis eksplodavo, budamas 900 pėdų augstumo. Kituose nelaiminguose orlaiviniuose atsitikimuose žuvo trys ypatos.

*DIDELIS GAISRAS CHINIJOS.

Sanghajui, Chinijoje, ištiko didelis gaisras, kuris paliko be pastogės 20,000 žmonių.

10 ŽUVO ANT GELEZINKELIO.

10 pasažierių užmušta ir 18 sužeista per traukinių susimąties Liverpooliu, Anglijoje.

DIDŽIAUSIAS LAIVAS NEKOKS.

Hamburg-American linija pripažino, kad didžiausio pasaulio laivo "Imperator" boileriai yra netikę ir reikia juos išnaujo det.

MORGANO TURTAI LONDONE.

Londono valdžia atrado, jog mirusio Amerikos bankieriaus J. P. Morgano nejudinamas turas Londone siekia \$5,899,155.

NAUJA RUSIJOS SALA NEDIDELĖ.

Rusų kapitono Vilkitiskio atrasta žemė Ledų Didžuryje yra tik 300 varstų ilgio ir neperdidelio pločio, nors išsyk manyta, kad tai bus didelis sausžemis.

PIKTUMAS DĖLEI SAN FRANCISCO PARODOS.

Vokiečių valdžia neužganėdinta, kad Suv. Valstijų konsulatui nariai darbuojasi, kad įgyti vokiečių publikos simpatiją prie rengiamos San Francisco parodos, kurioje dalyvaut atsisakė Vokietijos valdžia.

ORLAIVINĖ PAŠTA GREITA.

Paryžius. Leitenantas Andre Ronin pernešė pirmą orlaivinę francūzų krasą iš Villacoubla į Pauillac, 600 varstų, 7 valandas.

NUŽUDĖ 300 MISIJONIERIŲ.

Fokien provincijoje, Chinijoje, plėšikai išmušė 300 krikščionių misijonierių ir sudegino dvi bažnyčias.

GYVO TAVORO PIRKLIŲ KONGRESAS.

Varšuvos policija suėmė merginų pirkliavimą suvažiuojamą. Buvo suvažiuavę tokie žmonės, kurie gauda ir vylioja gražias merginas, o paskui parduoda jas į paleistuvystės namus.

Peterburgo darbdaviai padarė juodus darbininkų surašus, į kuriuos įtraukė 6000 darbininkų vardus ir išsiuntinėjo po visas dirbtuves, kad niekur darbo jiems neduotų, kaip "miatežnikams".

Šv. Povylo bažnyčioje Londono sufragistės užgiedojo sufragistų himną. Kilo riaušės. 16 sufragistų išmesta lauk.

RUSIJA.

TEISMAS ŽYDO BEILISO UŽ PAPJOVIMĄ KRIKŠČIONIO VAIKO.

Kijevo teismo rumai teisė žydą Mendelį Beilį, kad jis papjovęs krikščionį vaiką Juščinską žydiškoms velykoms. Valdžios paskirti gabiausi detektvai ištirt tą dalyką. Krassovskis ir Miščukas pranešė valdžiai, kad nėra jokių nurodymų, kad žmogžudystė atliktą žydų tikėjimiesiems mieriams, ir kad Juščinską papjovė vagis, nes jis sužinojo, kur jie gyvena, ir galėjo išduoti juos, policijai. Už tokius pranešimus Krassovskis ir Miščukas liko paduoti teismui, nes jiedu, girdi, sufabrikavo argumentus, norėdami išteisinti žydus. Pirmasis teismas detektivus išteisino, bet valdžia padavė apeliaciją, ir tie du detektvai liko nubausti vienuis metais areštantų rotų.

Valdžios apkaltinimas prieš Beilį toks kvailas ir žiaurus, kad net juodaumtiškas, žydų priešų laikraštis "Kievlianin" ir tas pavadino valdžios darbą kvailu farsu, o primetamą žydams krikščioniško kraujo vartojimą tamsiųjų amžių prietarą. Už tai valdžia konfiskavo tą laikraštį. Tokia sensacija "Kievlianin" sukėlė, kad už jo egzempliorių mokėjo net po pusantro rublio, kad tik galėjo gauti pirkti.

Svarbiausiu valdžios liudytoju yra Vera Cebiariak, kurią policija laiko už kriminalistų sąjokos vadovę; anot policijos nuomonavimo, per ją gal buvo nužudytas ir Juščinskas. O ji liudija, kad žydai jai siūlė 20,000 rublių, kad ji ant savęs priimtų Mendelio Beilio kalčią; žydai žadėję da, apart to, jai pasamdyti geriausius advokatus ir išvežti ją už rubežius, jeigu jau bylos negalima būtų laimėti. Tokie tai žemi žmonės yra valdžios liudininkais.

Didžiausias Beilio ir abelnai žydų priešas šiame teisme tai archimandritas (vyresnysis zokoninkų popas) Antonius, perkrikštas iš žydų. Jis tvirtino, kad žydai tikrai vartoja krikščionių kraują, bet, ant galo, prisipažino, jog niekada apie tokį krikščionių kraujo vartojimą negirdėjo pirm krikščionybės prėmimo.

Ne žydus čia Rusijos valdžia teisė, bet pat save, savo kvailybę ir brutalumą.

NUŠOVĖ POLICIJOS VIRŠININKĄ.

Lomžoj, Lenkijoje, nežinomas piktadarys ar revoliucionierius atmonytojas nušovė slapto policijos viršininką. Paskui pats buvo pašautas ir nusišovė, nenorėdamas papulti valdžiai į nagus.

MYRIOP.

Chersone pasmerkta myriop du kaliniai, bandžiusieji užmušti katorgos kalėjimo viršininką.

Po visą pietinę Rusiją judašimčiai išmėtė lapelius, šaukdami skerst žydus.

LIETUVA.

Siauliai. A. a. Gr. A. V. Zubovienė. Rugsėjo 8 d. Siauliai laidojo senąją grafinę A. V. Zubovienę. Buvo tat šviesi ypata, tikra savo krašto pilietė. Budama augstos giminės, prie tam senosios kartos, tačiau ji nepasėkė savo luomo tradicijoms, neužsitvėrė augstąja tvora nuo liaudies, nepavydėjo dėl jos nei šviesos nei duonos. Ji šelpė mokslo istaigas, šelpė mokslaeivius, šelpė šiaip vargšus-bedalius. Ypatinai rūpėjo jai moterų švietimas, jam daugiausia ji čia ir davė pasipirties. Jos lėšomis įsteigta mergaičių gimnazija, ji ir jos vaikai (gr. Zubovai) daugiausia padėjo steigiant čia visuomenės rūpesčių mergaičių gimnaziją; užlaikė taip-pat savo dvare Gubernijoje liaudies mokyklą; savo pinigais inkurė Bubiuse ir užlaikė ilgą laiką našlaičių vaikų prieglaudą, šelpė kitas labdarų draugijas. Ji ir gyvu darbu, netik pinigais, rodė savo pilietišką dvasią. Kuomet Vilniuje atidengė Muravjovui paminklą ir atidengimo dieną vedė mokyklų vaikus į iškilmę, ji viešai išreiškė protestą dėl tų vaikų intraukimo politikon.

Rinkimai į Valstybės Tarybą. Į Valstybės Tarybą nuo Vilniaus gub. išrinktas dvarininkas advokatas Stanislovas Lopacinskis.

Ukininkų darbai. Bevažinėjant po žemaitiją ir augštaičius pastebėjau, kad šimet puikūs javai, tik miežiai ir kviečiai lietaus gavo. Taip viskas nuvalyta gerai. Stebėtina, kad dvirai su javų valymu atsiliko nuo ukininkų; apskritai jie visuomet pirmutiniai budavo apsidirba. Žmonės pasakoja, kad visur darbininkų stoka.

Pas ukininkus ant laukų beužsiliko bulvės ir pas kai kuriuos linai nenurauti, bet jau baigiami rauti.

("L. 2").

Tadas Daugirda, žmonių dirbinių žinovas, rugsėjo 15 d. Vilniuje laikė paskaitą apie smulkiają žmonių pramonę. Labai gražiai, gyvai papasakojo susirinkusiai inteligentijai apie mūsų žmonių dailę, dirbinius, palygino ją su kitų tautų dirbiniais, išrodė, kad mūsų žmonės turi labai didelę dailės pajautimą, kad reikia rūpintis ta dailę da labiau išbulinti, kad reikia tų dirbinių dirbimas ir padavimas sutvarkyti ir tt.

Brolžudybė. Marijampolės pav., Slienavos kaime du girtu broliai peiliais papjovė savo trečią brolį. Nelaimingasai po 2 kankinimos valandų mirė. Toji baisi nelaimė atsitiko ir delei tėvų kaltės, kad jie savo vaikams nedavė apšvietos, negynė jų nuo girtuoklybės. Be abejo, negalima ir iš tėvų daug reikalau: patįs budami tamsiais, negalėjo ir suprasti, kaip reikia vaikai auginti.

("L. U").

DARBO LAUKAS.

400 DARBININKŲ UŽMUŠTA KASYKLOJE.

Cardif, Wales, Anglija. Per eksploziją Universal anglų kasykloje žuvo 400 angliakasių. Eksplozija vienas ant syk visus užmušė, o kitus žemėmis užgriovė, kur jie ir užtroško.

Tai labai nelaiminga kasykla. 1900 metais joje per eksploziją buvo užmušta 120 darbininkų. Kasykloje nholat yra labai daug pavojingų ir eksploduojančių gazų.

Anglijos valdžia mažai besirupina, kad kasyklų savininkai darbininkus apsaugotų nuo tokių nelaimių.

Anglijos darbo unijų kongresas ir pastarasis Anglijos socialistų suvažiuojimas reikalavo, kad Anglijos kasyklos būtų paimtos iš privatių savininkų ir paverstos valdžios nuosavybe.

PRANEŠIMAS APIE BAISENYBES MICHIGANO KASYKLOSE.

Socialist Party paskyrė drg. James Hoogerhyde ištirti Michigan valstijos straikuojančių vario kasėjų darbo sąlygas, buvusias pirm straiko. Dabar tas draugas partijai raportuoja štai ką:

Darbininkai randasi šlykščioj vergijoj. Kasyklos kuo-blo-giausiai vėdinamos arba suvis nevedinamos. Retas kuris darbininkas gali išgyventi tame darbe daugiau kaip penkerius metus. Pasibaissėtinios darbo sąlygos galutinai pakerta jam sveikatą, o tankiai ir gyvastį į penkiatą metų. Darbininkai dirba po 10 — 11 valandų per dieną 7000 pėdų gilume, kur oras yra karštas ir labai dvokus. Mokestis apie \$2.25 į dieną. Dažnai maineris nieko negauna išdirbęs visą mėnesį, nes dažnai pasitaiko, kad jam pavestame plote vario nėra dideliais tarpais. Kasyklos labai netikusiai įtaisytos. Nuolat atsitinka įgriuvimai.

Michigan vario kasyklos yra turtingiausios Suvienytose Valstijose, bet tų kasyklų darbininkams mokama čia mažiau, negu kur kitur. Vakaruose (Westuose) mokama po 4 dol. už 8 val. darbo dieną, o Michigane po \$2.25 už 10 — 11 val. darbo dieną.

60 proc. darbininkų gyvena kompanijos stubelėse. Į tas stubeles jie buvo įleisti su ta išlyga, kad juos kompanija savo namuose laikys tik tol, kol jie dirbs josios kasyklose. Dabar kompanija prenešė straikeiriams: Eikite į darbą, o kad ne, tai išmėtome jus iš mūsų namų.

Kunigai keikia straikeirius, bučeriai ir groserninkai neduoda straikeiriams valgių ant bargo.

Amerikos Darbo Federacija ir kitos darbininkų organizacijos priduoda straikeiriams po 50,000 dol. pašalpos kas savaitę, bet tai permaža 15,000 straikeirų su šeimynomis.

Straikas jau 11-toj savaitėj. Jame užmušta du straikečiai ir du pavojingai sužeista. Tai policijos ir milicijos darbas.

APŽVALGA.

UŽ KĄ GI UŽTURĖJO PANKHURSTIENĖ?

Londono sufragistų vadovė E. Pankhurstienė neleidžiama į Suvienytas Valstijas, kaip moraliskai „supuvusi“ ypata. „Supuvimą“ ateivystės viršiniškai mato tame, kad jinai fiziškai spėka kovojo su Anglijos valdininkais ir policija dėlei gavimo moterims balsavimo.

Jau nesikį rašėme, kad Anglijos moterims neliko beveik jokio kito įrankio kovoj už savo teises, kaip tik fiziška prievarta. Atvėjų atvėjais jos gražiuoju meldė sau balsavimo ir atvėjų atvėjais valdžia jų melimus ant juoko paliko. Anglijos moteris kovojo ramiais budais, kol buvo galima tikėtis, jog jų balsas neliks balsu, šaukiančiu tyruose. Ant galo, jos pamatė, kad gražiojo nieko iš valdžios negausi, todėl, išėjusios iš kantrybės, nusprendė be valdžios mylistos gauti balsavimą, kuris joms didžiai reikalingas. Nes Anglijos moteris baisiai išnaudojama ir, be to, yra didesnėje vyro vergystėje, negu kokios kitos civilizuotos šalies moteris.

Jeigu vadintume moraliskų supuvimų Anglijos sufragistų kovą, tai butume vienos minties su kunigais, kurie skaito moraliskais supuvėliais revoliucionierius, dėjusius galvas už Lietuvos liaudies gyvenimą.

Rengime protestus prieš imigracijos valdybą už suturėjimą Anglijos moterų karzygės, Emmeline Pankhurstienės.

REZOLIUCIJA UŽ BEILISĄ SUV. VALST. KONGRESE.

Kongresmanas Smith nuo Illinois inėse Suvienytų Valstijų kongresui rezoliuciją, protestuojančią prieš Rusijos valdžią dėl leio žydo Mendelio Beiliso, kuris yra teisiamas Kijeve už jam primetamą papjovimą krikščionio vaiko žydų tikybos reikalam.

APIE LIETUVIŲ IR GUDŲ DAILE.

Lenkų laikraštis „Wies Illustration“ išleido numerį, pašvęstą lietuvių ir gudų dailei. Numerio vardas: „Sztuka Ludowa na Litwie i Bialej Rusi“. Gana gražus leidinys.

ANGLIJOS LIAUDIS IR LORDAI.

Visos Anglijos ir Airijos laukų darbininkai per metus uždirba tik \$125,000,000, bet ponai lordai ir kunigai iš jų darbo turi po \$185,000,000 pelno per metus. Kancleris Lloyd George reikalauja, kad Anglijos žemė būtų pavesta naudotis liaudžiai, o ne dykunams lordams.

KONKURENTAI SUDEGINO „VOLTURNO“.

Uranium linijos garlaivių savininkai mano, kad Laivinis Trustas per savo pasamdytus talkininkus padegė laivą „Volturno“, kur žuvo 130 keleivių. Mat, Uranium linija nepriguli prie Laivinio Trusto.

Žydų tauta prieš Rusijos teismą.

Kijeve teisiamas žydas darbininkas Mendel Beilis už papjovimą krikščionio vaiko Juščinsko macoms ir kitokiems žydų tikėjimo reikalam. Toks apkaltnimas tegalimas tikrai Rusijoje. Jokio civilizuotojo šalies valdžia nebutų užvedusi bylą prieš žydą už papjovimą macoms krikščionio vaiko. Keli Romos popiežiai ir daugelis kardinolų ir vyskupų jau nuo kelių šimtų metų persergėja, kad katalikai netikėtų į tuos burtus. Daugybė profesorų ir visuomenės klausimų tyrinėtojų pripažįsta tokį apkaltnimą už tamsių žmonių prietarą. Visi inte-

ligentiški žmonės netiki į tą nesuomone lygiai, kaip jie netiki į burtininkus ir raganas. Vienok Rusijos valdžia teisia žydą darbininką už tą nelentą išmislą, nesigėdydama net viso civilizuoto pasaulio, kuris visgi nelaukė, kad caro valdžia daitų iki tokios kvailybės, begėdystės ir tokio brutališko užpuolimo ant beteisės žydų tautos. Teisidama Beilisą, rusų valdžia nori uždėti juodžiausią dėmę ant visos žydų tautos, nori parodyti juos savo pavaldiniais kraujo trokštančiais barbarais, šaltai, velniškai, po valiai užbadančiais krikščionių vaikus, iki ištėkės visos jų nekaltas kraujas.

Jau nuo senovės Rusijos valdžia pjudė vieną savo pavergtą tautą prieš kitą, vieną tikybą prieš kitą; jau šimtai metų kaip Rusijos valdžia nuolatos pjudo tarp savęs tautas, esančias po Rusijos meškinio letena, jau dešėtkai metų, kaip Rusijos valdžia rengia skerdynes žydams, kuriose žuvo tukstančiai tos nelaimingos tautos sunų.

Kam Rusijos valdžia varo tuos pasiutikus, šuniškus darbus? Kokius tikslus ta gyvuliška valdžia nori atsiekti? Atsakymas suvis aiškus ir lengvas. Kruvinas Rusijos carų sostas nuo seniai jau juda, o nuo pastarosios revoliucijos jis pavojingai pradėjo siubuoti. Geresnėje ir apsišvietesnieje Rusijos gyventojai be perstojimo tariasi ir rengiasi nudrėbti tą kruviną šmėklą nuo kruvino sosto. Kuo labiau gyventojai vieni kitais užsitikės, tuo labiau suvis vienybėn, tuo didesnis bus caro sostui pavojus; kuo bus apsviestesnė kuri tauta, tuo ji bus kruvinam sostui pavojingesnė, tuo labiau ji kovos prieš žverišką valdžios saualą, tuo labiau sauks visas Rusijos tautas vienybėn prieš despotišką valdžią.

Žydų tauta yra apsviesčiausia ir revoliucioniškiausia iš visų Rusijos tautų; pertai ji yra Rusijos valdžiai pavojingiausia, ir ją valdžia laiko sugniauzus savo gyventojų sluogsnis skriausti, neapkęsti ir persekioji žydus. Rusų popai skelbė tamsuoliams, kad žydai pjauna krikščionių vaikus savo tikybinėms apeigoms, ir šitas bjaurus prietaras, popų skelbiamas, palaiko nuolatinę degančią neapykantą tarp tamsuolių prieš žydus. Be to, valdžios laikomi tamsybėje rusai yra daug tamsesni už žydus, kurie, kad ir per didžiausią vargą, visgi kiek apsišviečia ir su didesne apšvieta geriau apsupina savo materijališką gyvenimą. Ir valdžios palaikomoji tamsybė, užvydas ir neapykanta pilnai išsireiškia baisyuose pogromuose. Tamsioji liaudis, kurstoma prieš žydus, matydama kitose tautose ir tikybose savo gerovės priešus, bent laikinai užmiršta apie savo tikrąjį didžiausiąjį priešą — Rusijos despotizmą ir, tokiu būdu, bent keleriais metais prailgina žiauraus bepročio caro viešpatavimą.

Bėdinas žydas Beilis kaip tik tam ir yra apkaltnamas papjovime vaiko Juščinsko; kaip tik tam dabar visa žydų tauta ypatojė Beiliso teisiama, — idant nors valandėlę ilgiau palaikius gyvulišką govėdos „patrijotizmą“, o tuo pačiu ir griuvantį kraujuotą caro sostą.

K. Švilpa.

Moterų Skyrius.

LIETUVAITĖ ANGLŲ SCENOJE.

Mažai ar gal visai netenka lietuviams girdėti, ar randasi iš lietuvių ar lietuvaikių tokie, kurie būtų pasišventę angliškai scenai. Pats irgi kelis sykius girdėjau kalbant: kasžin, ar iš lietuvių nesiranda angliškuose teatruose?

Neteko nei man daug girdėti, kad lietuvių būtų atsidavę angliškų scenai. Tik apie vieną lietuvaite girdėjau jau nuo daugiau kaip pora metų, kuri, apleidusi viską, nuėjo ant scenos.

Tai Lena Sutkaičiūtė. Ji dabar yra vos 18 metų ir jau treji metai, kaip ant scenos.

Spalio 10 ir 11 turėjau progą su ja matytis, kada jų teatro kompanija atvyko čia, į Providence, R. I., ir apsisitojo ant savaitės Westminster teatre. Ji važinėja su „The Golden Crook Extravaganza Co.“, vadinama „Burlesque Comedy“. Jos role Miss Carburetor.

Ne pro šalį bus paminėjus apie ją, jos gyvenimą ir sąlygas, kurios ją privertė apleist savo globėjų namus.

Lena yra gimusi ir augusi Providence, R. I. (Skaitytajai lai nemano, jog ji yra dukterė A. Sutkaičio, apie kurį jau teko girdėti).

Jai esant vos apie šešių metų, mirė jos motina, palikdama ją su dviem broliais be motiniškos prieglaudos.

Neilgai trukus, tėvas apsigėdė su kita, tai Lena liko su broliais, kaip eršėčiai tarp lelijų.

Iš pat mažų dienų ji buvo močiakos verčiama dirbti, o kad ne, tai buvo baudžiama.

Vos spėjo sustumt laiką, nuo kada galima dirbtuvėje dirbti, tuoj ji buvo spirama dirbti, kad atsilygint už tai, ką iki šiol suvalgė.

Nors ir dirbo, jau buvo pusmėgė, vienok negavo ji pasirėdyti, kaip reikia, kaip matydavo savo drauges pasidabinusias. Visokios išėigos buvo jai uždraustos, kaip lygiai niekad niekur jos su savim nesivesdavo.

Sunkus jai buvo, ypač močiakos, uždėtas jungas, kurį ji nekantriai vilko.

Nors ir per vargus, per ukantą jos gyvenimą iš jaunų dienų jai rodėsi spindulėlis šviesos, laimės žvaigždutė.

Ji svajojo apie laikus, kada ji galės būti liuosa, nereikės tokio jungo nešti, kada galės puošti, kaip kitos, ką vaikščioja, nieko nedirbdamos... Nesistengė ji išmokyti gerą darbą arba nuolatinį amatą, iš kurio galėtų pelnyt pragyvenimą, bet svajojo augščiau — tapti akto-re.

Bet kaip tas dasiekti?... Sunku, nes da jauna, nepilnametė; negali iš namų prasišalinti, gali but parvartyta atgal. Vienok nepakeliamas jungas, einant jai jau penkioliktus metus, kelis kart išvijo ją iš namų. Vieną kartą, per pačius žiemos šalčius, turėjo prasišalinti iš namų, o bėgt pas gimines jieškot prieglaudos. Nors šalta ir toli (nes karu reikia važiuot apie valandą), ji menkai apsilviku, pėsčia atėjo pas pusseserę, kuri ją priglaudė ir žmoniškai apriengė. Taip jai išbuvus kelias dienas, kada sužinojo tėvai, ji vėl liko parvartyta namo; ją išsivedė, išsivadėdami tokių giminių, kurie „vylioja iš mūsų namų mūsų vaikus“.

Ir da daug žiauriu su ja ir jos broliais pasielgimų teko girdėti, tačiau čia ne apie tai svarbiausia eina kalba.

Neilgai trukus, vos pavasario sulaukus, vėl ji kėsinosi apleist namus, ir tas jai nusisekė gana puikiai, niekas daugiau negalėjo jos parvartyt namo, nes nežinojo, kur ji.

Ir ji nuėjo ant scenos. Jos broliai taipgi apleido namus.

Visokios paskalos buvo leidžiamos: kalbėjo, jog serga, paskui, jog nuo kriminališkos operacijos mirus ir tt. Bet Lena dirbo su pasišventimu tai, ką pradėjo ir apie ką jos svajonės buvo, ko ji taip troško.

Angliškai ji vadinasi Olive Tempest. Vardą perkeitus, manoma, dėlto, kad tėvai negalėtų ją susekti.

Bet dabar ji jau to nesibijo, nes jai suėjo 18 metų amžiaus.

Tai jai jau praslinko trys metai, kaip ji ant scenos.

Tai aniolas, ne mergaitė, kada pirmą kartą teko man ją pamatyti ir ypatiskai kalbėtis. Tik veideliai nudažyti, antakiai išmėlinuoti, plaukai iki kaklui apkarpyti.

Kalba ji vien tik angliškai, nes per tuos metus jau pamiršo lietuvišką kalbą ir bijosi, kad kas nesijuoktų, kaip ji kalba lietuviškai.

Gėrisi ji tuo savo gyvenimu, didžiujasi esanti artiste, akto-re.

Svarbu buvo man dažinot, ar nėra daugiau lietuvių ar lietuvaikių ant angliškos scenos, bet nepasitaikė išsikalbėti apie tai, taip ir liko.

Džiaugsmingai ji nusišypsuoja, kada išgirdo apie savo tėvus, jog jų gyvenimas vėjais nuėjo. Taip buvo šimet, kokio porą mėnesių atgal, kada jie turėjo net prasišalinti iš čia į kitą miestą. Jos tėvas turėjo savo namus, gyveno gana puikiai, tik mėgo su kunigėliais pabaliavot, buvo geras katalikas, ir nors aš tikrai nežinau, bet sako, jog jis užstatė savo stubą, perkant bažnyčiai papuošalus.

„Tai aciū „geraijai“ močiakai“, tarė Lena, „tas viskas turėjo atsitikti“. Tėvo gi ji galisi.

Išėjus kalbai apie poterių, pradėjom kalbą apie kunigus, išpažintį ir dievą. Į dievą ji da biskį tiki, ir tik jis vienas, sako, gali žinot, ką aš sugrįšiu, jei kada pasitaiko; o kunigų visai nepripažįsta. „Jeigu kunigas pasakys man savo griekus, pasakysiu tad aš jam savo“, kalbėjo ji. Priminė taipgi New Yorko kun. Hans Schmidta.

„Misiľiat, kunigai tai kitokie: palaukia ir jie mūs užpakalyje, po viskam išeinant iš teatro“, prasiatarė.

Įteikė porą mums tiketų ir išsikubino sau.

Ant rytojaus nuėjom pažiūrėt.

Ji rolę turi netaip didelę; zinoma, juk ir tam reikia gana daug mokinimosi, o galit suprast, kiek ji galėjo mokintis.

Ištikro, tai žvaigždė ant scenos. Netik jos pažįstami, bet ir svetimačiai pripažįsta ją vieną iš puikiausių toje scenoje veidu ir figura. Anglai, zinoma, skaito ją savą.

Ji lietuvaite visai nepanaši, tad lietuviams jei ir pasitaikytų kada ją matyti, atskirt negalėsit. Ji ugio vidutiniško, pilno veido ir kuno.

Kada po viskam vėl suėjom, tarp kitko paklausiau, ar ji mano pasilikti ant scenos ant visada. Atsakė, jog ne, tik da kokius tris ar daugiau metų. Užklausus, ką paskui pradės, atsakė, jog mano apsigėsti, jei pasitaikys.

Iš čia važiuoja į Bostoną, paskui Springfieldą (Mass.), Buffalo, N. Y., ir kitur.

Ar neverti papeikimo tėvai, kurie panašiai augina savo vaikus?

Jei šita mergelė būtų buvus auginta namie, kaip pridera, būtų galėjus likti žvaigždė mūsų lietuviškoje scenoje, o ne angli, kurie ir taip daug turi.

K. S. Karpovičius.

PASIKALBĖJIMAS

DEDES SU POVYLU.

GIMNASTIKA IR KODĖL SENIAI ATSIVERČIA PRIE DIEVO.

— Kad gauciau, Povyl, pasižyčyti penkis dolerius, tai nusipirkčiau įtaisy gimnastikai daryt.

— Aš rokuoju, kad dėdei gimnastikos daryt daug nereikia, nes ir taip prisigimnastikuoji, bedirbdamas. Kada kelias savaites pagrečiui nedirbi, tasyk, žinoma, neturi kur pasimankštinti. Bet ir tasyk jokių instrumentų nereikia, užtenka dešėtką minutų į dieną pasitampyti, pasiraizyti ir padaryti biskį tokiuos gimnastikos, ką kareiviai daro; smagiai sulenkt, ištiest, augstyn pakilnot rankas, per liemenį į visas puses pasisukti ir tt. Šitokia lengva gimnastika yra geras daiktas ir sunkiai dirbančiam žmogui. Mat, dirbdamas žmogus vartoja tik tai kai-kuriuos muskulų; kiti muskulai gali but darbe suvis mažai tevartojami; tokiems tai muskulams ir reikia biskį pramankštino. Bet išitėmyk, kad jokių instrumentų nereikia tam dalykui.

— Man nepritinka, Povyl, daryt kareivišką gimnastiką, švaistytis rankomis ir kojomis. Ką kiti burdingieriai ant manęs pasakytų? Sakytų, dėde jau sukreizavojo arba kad ne, tai labai mane išjuoktų, kas mano amžiui ir garbei suvis nepri-tinka. Ale kai aš gauciau gražius gimnastikos įrankius, kaip pradėčiau daryt iš knygos gimnastiką, tai išrodyčiau, lyg profesorius.

— Iš tų įrankių da labiau juoktųsi.

— Kad ir juoktųsi, ale neilgai. Aš apgarsinime skaičiau, kad, su tais įrankiais begimnastikuodamas, žmogus gali pasidaryt toks drutas, kaip arklys. Tai kai aš palikčiau tokiu syločium, tada kiekvienam, kuris iš manęs pasijuoktų, galvą sutrupinčiau. Kaip tu manai, ar aš negalėčiau išsilavinti nuveikt lietuvišką syločių Andry Kundrotą.

— Mesk šalin, dėde, tuos vaikiškus užnamymus. Esi sutizęs senis, ir syločium netapsi, o tuo apgarsinimu norima tik kvailius apmulkinti. Ant-ra vertus, sunki gimnastika net sveikatai kenkia. Visokie diegieji drutuoliai, kurie įtempia visas savo spēkas, kad įgyt da daugiau stiprumo; visokie cir-kų (sorkių) akrobatai, mitriausi gimnastikieriai, labai tankiai da vidurinio amžiaus nepasiekę, o jau gauna širdies ligą ir kitokias negales. Sveikiausia kunui gimnastika, tai paprasta, kareiviška, apie kurią dėdei anksčiau jau sakiau. O kada esi po kelias savaites ar mėnesius be darbo, tai labai gerą

gimnastiką gali turėti, padėdamas gospadinei skalbti, grindis šveisti, kambarius apvalyti.

— Už ką tu mane, Povyl, laikai, kad tokius bobiškus darbus man siulai? Kam gi aš nešioju vyriškas kelines ir kepurę, kad turėčiau boboms kelines skalbti ir padlagas skrobtyti? Tavo ščėstis, kad šičia nėra svetimų žmonių. Bet jeigu nors viens pašalinis žmogus čia būtų, aš tave į žemę suvaryčiau už tokį mano ypotos pažėminimą.

— O ką dėdė išloštum, ant manęs užpuldamas. Gautum gužą į pakaušį ir da gal gautum keliatą naktų pernaktvot kalabuzėj. Čia nebuvo nei pykti už ką. Aš patė dabar padėdu gospadinei apie namus apsidirbti. Aš gavau darbą viename ofise už knygvedį, kur nėra kaip muskulų pamankštinti. Buvau pradėjęs kas rytas po 15 minutų gimnastikuoti, bet tai labai nuobodus darbas. Atėjo man gera mintis į galvą padėt gospadinei dirbt, ir aš mečiau gimnastiką. Apsivalydamas pats savo kambarį ir da siek-tiek padirbdamas gospadinei, — aš gaunu gimnastikos tiek, kiek mano kunas reikalauja, ir turiu iš to užsiganėdinimą.

— Aš misliju, kad tu, Povyl, labai iš prastų esi, kad tokius prastus užsiganėdinimus turi.

— Kaip čia dėdei pasakius — aš esu nei iš gerų nei iš prastų. Mano tėvai — pasiturinti ukininkai.

— Mano tėvai gi, Povyl, — dvarokai — kumečiai, ale aš esu gimęs su daugiau poniškumo už tave. Nors aš nežinau tikrai, — gal mano tėvas yra ponas, o tik motina muzikė.

— Išmesk, dėde, sau iš galvos tas tuštybes, nes nesvarbu, kas dėdės ar mano tėvai buvo, o tik svarbu, kas šiandieną esu aš ir kas esi dėdė.

— Apie tai aš, Povyl, daugiau nenoriu šnekėt. Bet turiu suvis naują klausimą: Kūdėl seni žmonės, kurie pirma buvo bedieviai, dabar atsiverčia prie dievo? Prie dievo atsiverčia ne tik tai kokie praščiokai, ale ir labai mokyti seniai. Mano protas sako taip: kada žmogus pasėsta, jis ateina į pilną protą ir todėl pamato, kad yra dievas, šventieji ir viskas.

— Čia dėdė vėl turi klaidą. Atsitinka kaip tik priešingai: kada žmogus pasėsta, jo smegenys susitraukia, ir jis nepajiegia nuosekliai protauti, pasidaro senas vaikas. Be to, jis jau čia, kad artinasi mirtis. Jo suvaikėjęs protas bijosi, kad dušia nenumarmėtų į peklą, lyginai taip, kaip vaikai ir nervuotos moteris bijosi visokių baudių. Seną žmogų atverčia prie dievo ne jo protas, ne jo moks-

"Rankpelnio" draugams Amerikoje.

Bekelaujant po mūsų kolonijas Suvienytose Valstijose, man teko patirti, jog veik visur esama "Rankpelnio" simpatikų. Tai vis daugiausia tie draugai, kurie seniau buvo buvę Škotijoje ir ligšiol da nesutrukę visų ryšių su savo Škotijos draugais. Tie draugai šiokiuo ar tokiuo budu remia "Rankpelnį".

Siuomi laisveliu aš norėčiau pakviesti visus "Rankpelnio" draugus Suv. Valstijose susitarti tarp savęs, kad kuo-daugiausia išplatintų "Rankpelnį".

Laikraščiai jau paskelbė žinią, kad Škotijon atvykęs kunigas Kemešis žada uždėti savo laikraštį "Žvakę". Nėra abejonės, kad vėliau ar anksčiau jie tai padarys. Viena — jie piniginę negu mės, kita — jų pačių apsigynimas reikalauja visokiais būdais platinti savo klerikalizmą.

Mės nepavydime jiems įsikurimo "Žvakės", bet mums reikalingas butinai užlaikyti "Rankpelnį". Mės, amerikiečiai, daug daugiau galėtume remti "Rankpelnį", jeigu tik tarpe savęs susizintotume, pasiragintume vienas kitą, daugiau paagituotume. Visai galimas daiktas platinti savo pavienius "Rankpelnio" numerius.

Neabejoju, kad pas mus randasi bent šimtas "Rankpelnio" simpatikų. Jeigu mės tarpe savęs susizintotume, pasiskirstytume rajonus ir to paties miesto platintojai suėtume artymesnėn pažintin — tai mės tuojaus panaikintume "Rankpelnio" deficitą, kuris, rodosi, siekia 70 dol.

Visi mės gerai suprantame, kad gruntas "Rankpelnio" veikimo yra Škotija ir Anglija. Tačiau da ir ne viskas padaryta, kad pastatyti "Rankpelnį" ant kojų. Da vis nemokama išnaudoti visas progas, kad įgijus daugiau skaitytojų. Taigi pamatinį darbą turi jė patis atlikti ant vietos. Toksai dalykų stovis, kaip kad dabar, amžinai negalės tęstis.

Mės gi atliksime tik savo priedermes, kaip socialistiškai simpatikai, remiantis iš šalies.

Kad mės galėtume susitvarkyti ir sužinoti tikrą skaičių "Rankpelnio" draugų, aš mėsčiau visų mano užmanymui priitariančių parašyti man laiską ir išreikšti savo nuomonę. Tuo tikslu kreipiuos ir į patį "Rankpelnį".

Ir pirmas, kad tuščiai nekalbės, tuojaus paimu 5 egz. "Rankpelnio" dėl platinimo.

Kas daugiau?

L. Pruseika.

(Adr. 242 Broadway, S. Boston, Mass.).

Supratimas kyla.

Kas sykis didesni pulkai darbininkų pradeda susiprasti ir vis smarkiau ginti savo reikalus. Vis nauji pulkai darbininkų prisideda prie kovojančių armijos už geresnę ateitį.

Kur tik paklausys, ten išgirs naujai susiorganizavusias unijas, o vėliau jau straičiuoja. Kokį tik paimsi darbininkų laikraštį ir rankas, jame atrasi pripildytas špaltas naujausių apsi-reikimų kovoje darbininkų prieš kapitalą.

Suprantama, da tuom negalima pasakyti, kad kova jau la-

lingumas, ne jo patyrimai, bet tikslai vaikišką baimę to, apie ką jis nieko nežino, o tik bijosi, kaip jį kunigai buvo da mažą įbauginę.

— Gut bai, Povyl. Vėl manęs kunigas nepris pasivedinė, kaip aš jam pasakysiu, kad klausia šitos tavo bedieviskos kalbos.

Vėjo Brolis.

mėta. Tik dalis susipratusių darbininkų stoja į kovą, apsišaroję idėjos ginklu, o didesnė dalis nesusipratusių darbininkų da miega letargišku miegu ir begėdiškai užmetinėja veikian-tiems sakdami, jog tie eina prieš dievo valią, kovodami su kapitalu. Sako, dievas sutvėrė vienus buti ponais, o kitus darbininkais ir todėl privalom buti dėkingi ponui, kad jis suteikia darbą, o kas neklausos savo pono, tai neklausos paties dievo, nes pats dievas sutvėrė poną, ir mės privalom jo klausyti.

Tai pono mielaširdystė, kada jis suteikia darbininkui darbą, kad traukus pelną iš darbininko darbo vaisių, pats prie darbo nepridėjęs nei piršto.

Ir ko gi mės galime tikėtis nuo taip mąstančių žmonių? Svarbiausia, da šiandien mės turim vesti sunkią kovą tarpe pačių nesusipratusių darbininkų, kad juos apšviesti ir duoti jiems supratimą, kas yra draugijos kliasa ir kokion kliason jie priklauso.

Pasidėkavojant socialistų ir tikrų pirmievių darbštumui, jau darbininkai pradeda susiprasti, ir tankiai tai yra vaisiai kovotojų už darbininkų teises, kada mės sulaukiam minias darbininkų išeinant straikian.

Darbininkai straičiuoja ne iš išdykumo, nei iš džiaugsmo, bet skurdas juos privėrčia sukilti prieš savo skriaudėjus. Susipratęs darbininkas eina straikian su pasišventimu. Galima persitikrinti iš to, kaip daug straičiuojančių darbininkų nukentėjo mirtinai nuo policmanų kulku, o kiti nuo žiaurios policijos lazdy.

Kiekvienas didesnis darbininkų sukilimas parodo mums didesnę žymę darbininkų kliasoname susipratime. Susipratęs darbininkas pradeda pamatyti naują, ateities geresnį gyvenimą, ir, nepaisydamas, kaip toli jis yra, kovoja, kad paslinkus arčiau prie jo. Ir todėl nieks jau nesustabds darbininkiškos idėjos.

Kova už buvį yra baisi. Bet susipratęs darbininkas padeda sau už pareigą vesti kovą su jo išnaudotoju, iki jis gyvas. Nors jo, kaip ypats, spēkos kas sykį eina mažyn, bet viltis nezuva, jog ateinanti jo gentkartė ims viršų ir jo praieities darbai liks nemirštanti.

Jau augščiau minėjau, jog mės turim vesti sunkią kovą su pačiais nesusipratusiais darbininkais, bet turim pridėti, jog to kovoj turim kuo-daugiausia stengtis vartoti darbininkišką literatūrą ir laikraščius, kaip dvasišką kardą, kuriuo užkovosim tamsą ir nesusipratimą tarpe darbininkų.

T. Klevelis.

"Ponui" gerai ir kalėjime.

Los Angeles, Cal., pavieto kalėjime labai šurkščiai apsieinama su paprastais kalininiais; jie užlaikoma pusiaubadžiai, po pusę tuzino sukimšti vienoje kameroje, kur menkai tejeina šviesos, o saulė niekada neleidžia savo spindulių; paprasti kaliniai kankinami už mažiausią peržengimą kalėjimo disciplinos; pusė išeinančių iš kalėjimo yra gavusių kalėjime ar džiova ar bjaurias lytiškas ligas nuo kitų kalinių. Bet ne taip apsieinama su dideliais prasikaltėliais, kurie papuolė kalėjiman, turėdami desėtkus ar šimtus tukstančių dolerių. Tokie kaliniai kalėjime turi beveik tokią jau gerą gyvenimą, kaip ir ant laisvės.

Stai "California Social-Democrat" rašo apie dr. John Grant Lymano gyvenimą Los Angeles pavieto kalėjime. Lyman patiko kalėjiman už dideles apgyvystes. Jis pardavė bėdinėmis žmonėms tukstančius akrų ze-

mės, kuri buvo ne jo, o kitų savastis. Už tą žemę jis susiėmė šimtus tukstančių dolerių. Ant galo, už prigavystes gavo atsisėst į kalėjimą. Bet kas jam tas kalėjimas? Jis kalėjime gyvena taip puikiai, kaip reiktas žmogus tegalėtų gyventi, budamas ant laisvės. Jis išleidžia po \$150 kas savaitę savo užsilaikymui: maistas jam nešama iš geriausių restauracijų, kas atsieina \$50 į savaitę; specialiam barzdaskučiui jis užmoka po \$10 į savaitę; už nagų išvalymą užmoka taipgi po \$10 į savaitę; cigarams, cukrainėms, sodei ir kitiems prieskoniams \$20 į savaitę; dantistui ir daktarui po \$10 į savaitę; plaukų sutaisytojui po \$5; prafundija kitiems kalininams po \$20; už baltrubių skalbimą ir už specialią patarnautoją užmoka po \$10; už naujus marškinius, drabužius ir kaklaraiščius po \$5; už visokias smulkmenas \$10.

Tas žmogus šimtus tukstančių dolerių prisiplėšė, tiesiog apvogdamas bėdinus žmones, bet tuos jo pavogtus pinigus valdžia skaito už gerus, už šventą privatišką nuosavybę ir už tuos vaikus pinigų aprupina ji visokiais išpykais kalėjime. O tuo pačiu laiku valdžia kankina, badu dvasina, muša ir lyg su šunimis apsieina su desėtkais ir šimtais kalinių, kurie sėdi kalėjime už duonos kepa-lėlio arba kelių centų pasivogimą.

J. P. M.

Socializmo principai.

Klasų kova politikoje. Kad save palaikius kovoję su kitomis drauginėmis kliasomis, kiekviena draugijos kliasas stengiasi savo pagelbon gauti valstijos galę. Taip va: visi išnaudotojai reikalauja valstijos apsergėjimo pavidale įstatymų, teismų, policijos ir kariumenės, kad apsaugojus jų "šventas teises" nuo darbininkų pasikėsinimo ir palaikius vergiją ant darbininkų kliasos. Kapitalistų kliasoje, be to, da kiekviena grupa stengiasi gauti iš valstijos specialias privilegijas, kad ir prieš kitas grupas tos pačios kliasos. Fabrikantai kapitalistai nori gauti pašalpą pavidale paskolos, nori apgštų munitų ant įvežamų užrubežyje pagamintų daiktų, o priešinasi munitui ant maisto dalykų, nes jie nori, kad maistas būtų pigus, kad darbininkai galėtų pigiai pragyventi ir tokiu budu nereiktų augstų algų mokėti. Agrikultūristai-žemdirbiai kapitalistai, priešingai, reikalauja didelių munitų ant įvežamų iš užrubežio maisto produktų, mat, patis savo produktus nori brangiai parduoti, ir priešinasi munitui ant įvežamų mašinų ir kitokių daiktų, kurie ukininkavimui reikalingi. Vaizbiniai kapitalistai stengiasi gauti visokias privilegijas praplatinimui savo šalies prekybos.

Transportacijos (susinešimo ir išvažiojimo) kapitalistai stengiasi gauti iš valdžios privilegijas tiesi gelžkėlius. Smulkioji buržuazija stengiasi išgauti įstatymus, kurie užgintų didiesiems kapitalistams organizuotis ir trustus, išnaikinančius mažuosius fabrikantus ir krautuvinius. Darbininkų kliasas vėl nori gauti įstatymus, kurie apsergtų darbininkus nuo didelio išnaudojimo. Žodžiu sakant, kiekviena kliasas stengiasi valstybės galę paversti savo interesų tarnu. Visose šalyse įvairių kliasų reikalų apgyneis yra tam tikros politiškos partijos. Nežiurint į tų partijų skaitlių įvairiose šalyse, jas galima padalinti į keturias rūšis. Pradėsime su reakcionieriškiausia partija — konservatyvia partija. Toji partija apgina agrikultūristų (žemdirbių) kliasų reikalus, ypatingai apgina senovės dvarponių privilegijas, sto-

vi už didelius munitus ant užrubežinių žemdirbių produktų ir priešinasi abelnei visokioms progresiškoms reformoms. Liberalų partija gina fabrikantų ir prekybos kapitalistų interesus. Toji partija tai šios gadynės partija. Ji stengiasi sumažinti galę konservatyvių ir stovi už įvedimą pamažu neįžymių reformų. Stengiasi munitus uždėti ant iš užrubežio įvežamų fabrikantų išdirbtų dalykų. Stengiasi įgyti naujas turgavietes savo produktams; stovi už kolonijinę politiką. Buržuazijos reikalus gina radikalų partija. Šioji partija, kad išgelbėtų mažąjį pramoninką, vertelgą ir mažąjį ukininką nuo jų nustumimo į proletarijato eiles, reikalauja aštrių reformų, kurios sustabdytų kapitalo koncentraciją. Josios tikslas taipgi yra sulaukyti ir socializmo prisiartinimą. Toji partija užvis daugiau šaukia žmones vienyti ant "tautystės", "tikėjimo" ir kitų obalsių, bet ne ant kliasinių, nes, kaip kliasa, ji mato savo pražutį ateityje. Darbininkų kliasos reikalų apgyneis yra Socialistų partija. Šioji partija kovoja už pagerinimą darbininkų kliasos buvio ir stengiasi valstybės galę užgriebti, kad panaikintų kliasų viešpatavimą ant visada su priėmimu ir draugijos rankas reikalingųjų gamtos turtų, išdirbystės, susinešimo ir mainymo įrankių ir įstaigų.

Suvienytose Valstijose, kur ekonominius vystymosi procesas buvo kitoks, negu Europoje, nes Amerikoje nebuvo jokios aristokratijos, tai ir partijos turi kitokią spalvą. Vienok demokratų partija lošia tokią-pat rolę, kaip Europos konservatyvių partija, nes demokratų galybės susideda iš pietinių valstijų, kur žemdirbiystė lošia didžiausią svarbą ir kur plantatoriai užima Europos dvarponių vietą. Liberalų partijos vietą užima republikonų partija, kuri gina fabrikantų ir pirklių reikalus. Suv. Valstijų "progresiškioji" partija užima radikalų vietą. "Progresiškioji" atstovauja buržuazijos reikalus. Darbininkų kliasos reikalus gina Socialistų partija.

Darbininkų kliasos partija. Socialistų partijosna, apart susipratusių darbininkų, priklauso da ir nariai iš kitų kliasų. Kuomet pastoji Socialistų partijos nariu, tai nėra klausimo: Ar tu esi darbininkų kliasos narys? bet: Ar pripažįsti, kad draugija dalinasi į skirtingas kliasas, ir ar stovi už tų kliasų panaikinimą? Nei viena iš kitų partijų nebeturia ateities: konservatyvių partija yra partija praieities, liberalų partija yra partija dabarties, radikalų partija veda kovą, kurią niekad nelaimės; Socialistų partija tikrai yra vienintelė partija, kuriai priklauso ateitis. Josios nariais yra netik nariai didžiausios kliasos — proletarijato kliasos, bet ir sveikieji mastytojai, genijai ir tvėrėjai iš kitų kliasų, kurie mato šiandieninio pikto šaknį ir vaistą jam randa Socialistų partiją.

L. F. d' M.-R.

(Da bus).

Laiskai iš tolimo krašto.

Lietuvos gyvenimas. pastaraisiais metais atgio ir pradeda įgyti didesnę politikinę spalvą. Tuli mūsų tarpo veikėjai bei rašytojai, matydami tą atgijimą, jame nori nuziūrėti revoliucijinę judėjimą. Tačiau tai klaidingas manymas. Panašios nuomonės žmonės, matyti, patis savyj daug turi revoliucijonių pajautimų bei upo. Ir nenuostabu, kad toki žmonės dabartiname Lietuvos gyvenimo atgijime mato revoliucijinę judėjimą. To atgijimo priežastis jie nori surasti revoliucijiniame judėjime. Kaip jau sakiau, tai yra

paklaida. Tai yra neįsigilinimas ir nežinojimas dalykų stovio ir neteisingas mūsų gyvenimo atgijimo nušvietimas. Revoliucijonių upo žmonės nežino(?)tikros žodžio vertybės ir visuomet žodžiais žaidžia; tuom tarpu neduoda tikro dalykų stovio nušvietimo, nes jų žodžių prasmė dažnai ir jiems patiems nenuostabu. Tas jų nuolatinis upo pakilimas atitraukia nuo įsigilinoimo į pamatinius teorijos klausimus. Ir menkiausias visuomenės gyvenimo atgijimas, tartum, elektrizuoja juos ir vieton giliau suprasti šį atgijimą, apkaunuoti jį, jie tuč-tuoj metas patikos darban, kas neretai tik pragaistj atneša ar buna bereikalingas įiegy eikvojimas. Ir nenuostabu, jei taip, atsitinka audringose dieneose, kuomet valstijos senoji tvarka/siubute siubuoja, kuomet visų pajiegos remiamos, kad tą tvarką numetas, — kuomet teorijai nėra vietos. Bet nuden, užstojus tokiu blaivam laikui, reikia daugiau protu, negu pajautimais vaduotis. Juk anie audros metai ir šiandieninis atgijimas turi buti kiekvienam rimtam veikėjui mokykla, kuri tiek daug žinių kaip iš praktikos, taip ir iš teorijos suteikia, ir moko kritiškiau į visą ką žiūrėti. Vienok yra žmonių, kurių gyvenimas nemoko ar menkai moko. Jų prigimtis neleidžia rimčiau įsigilinti į dalykų stovį ir kritiškiau žvilgtelti į gyvenimo apsi-reiškimus. Ši jų ypatybė netik ką juos pačius klaidina, bet dažnai ir kitus paklaidon veda. Ypač, jei tokio revoliucijonių upo buna veikėjai, tuomet ne tik jie klysta, bet ir kitus klaidina.

Neseniai vienas mano draugų man atsiuntė iš "Kovos" iškarpa. Nežinau, iš kurio tai "Kovos" numerio, nes "Kovos" įvairių aplinkybių dėlei neskaitau: viena, kad ne nuolatos vienoj ir toj pačioj vietoj gyvenu, kita — cenzura į Rusiją "Kovos" neleidžia. Toj iškarpoj yra straipsnis "Iš Lietuvos jaunimo gyvenimo". Drg. V. suteikia plaukštelį žinių iš buvusios jaunimo konferencijos.

Nuostabu, kad draugas V., dalyvaudamas konferencijoj, nenuvokė, kas tai yra tasai jaunimas, ir nesučiupo jo upo.

Drg. V. nenušviečia Lietuvos jaunimą tokiu, kokių jis yra, bet tokiu, kokių kad drg. V. norėtų, kad jis, t. y. jaunimas būtų. Drg. V. sako, kad konferencijoj dalyvavo daugiausia jaunimas s.-d. pakraipos. Tai nėra tiesa. Tula dalis, tiesa, simpatizavo social - demokratams, kiti gi visi buvo dažnai da jieškanti kelių, trokštanti šviesos, bet nesakysiu, politiš-kai, o tik šiaip norinti šiokių-tokių žinių įgyti, kas nuden madoj.

Reikia žinoti, kas tai yra sodžiaus jaunimas. Tai ukininkų, daugiausia pasiturinčių — sunys. Ot šie ukininkai, bušimieji ukininkai, ir sudaro tą sodžiaus neva susipratusį jaunimą. Kaip tokiems, aš jų social-demokratiškumui negaliu įtikėti. Nudien, kol da jie ne patis ukės valdo, simpatizuoja s.-d., bet ir kitoms politiškomis srovėms. Juk tose kuopelėse nemaža rasi tokių jaunuočių, kurie lygiai platina kuniginius laikraščius ir pirmieji viškus, kurie įvairiausių pakraipų laikraščius rašo žinutes. Dažnai tai žmonės, kurie visoms srovėms užjaučia... Ir s.-d. simpatikais tol esti, kol ta simpatija nekluduoja jų kišenius reikalų. Reikia tik tokiu jaunuočiui įgyti iš tėvo namus, kaip visos simpatijos išgaruoja. Nemažą tokių atsitikimų, kad anais metais ukininkai, dalyvavusieji S.-D. Partijoj, dabar, namus įgijus, net "Lituvos Ukininką" iš savo namų išvijio, o ramia sąžine skaito "Šaltinį", bernams žandus daužo ir tar-naitėms dorą atiminėja.

Neužginu, konferencijoj, buvo ir social-demokratų, bet tai ne ukininkai, o fabrikų darbininkai ar siuvėjai... ir tai vos tik keli...

Bet sodžiaus — sodžiaus proletarijato — "mergų", bernų, tenais nebuvo... ir jie da nesusipratę; jie sako, kad tik ukininkai gali visur važinėti ir "gazietas" skaityti... Jie žino, kad yra pasaulij tris sutvėrimai: prieš kuriuos reikia drebėti — tai "gaspadorius", kunigas ir dievas.

"Gaspadorius" geradaris, pinigų duoda, kunigui reikia atiduoti — "griekus" atleidžia, o dievas, dievas nelaimėj paguodžia ir padeda iš vargų išbristi...

Draugas V. kalba apie kokį Lietuvos revoliucijinį judėjimą (!). Aš jo nematau. Nejaugi dabartinį Lietuvos atgijimą vadinti revoliucijos judėjimu? Kadangi tame atgijime, taip mažai politikos... Kyla ukė, kyla pramonė, tveriamas ukio rateliai, vartotojų draugijos. Sodžiaus jaunimas spiečias kuopelėsn, kad daugiaus galėtų įgyti žinių, kad išvengus kunigo barnių, kad "Lietuvos Ukininką" skaityt, ir tik tai tiek. Bet kame gi mato drg. V. revoliucijos judėjimą? Nejaugi tame jaunimo spietimais kuopelėsn?

Juk paimkim to paties sodžiaus jaunimo leidžiamus hektografuotus laikraštukus. Ką gi? Ar daug ten mės rasim politikos? Ten kalbama apie mokslus, filosofuojama, apie rengiamą vakarą, bet politikos, politikos taip maža, o to revoliucijonių upo visai nesimato. Tas patis ir Lietuvos miestuose. Nejaugi vieną-kitą grynai ekonominių darbininkų straišką straišką jau galima pavadinti revoliucijos apsi-reiškimu? Tai tik upo pakilimas ir daugiau nieko. Tai tik paprastas buržuaziniai-kultūrinis atgijimas, ir daugiau nieko.

J. B.-dis.

MOKYTOJAS SUARESTUOTAS UŽ SOCIALIZMĄ.

Forstson, Wash. Du policistai be warranto suarestavo Frostson mokyklos socialistą viršininką, Fredą Buchanan vien tik už tai, kad jis yra socialistas ir mokiniams aiškina pamatinius socializmo principus. Drg. Buchanan dabar pasodintas Snohonish kalėjime. Policija sako, buk jis esąs ne pilno proto, todėl jie jį suarestavę ir daktarai turėsią išegzaminuoti, ar jis yra protiš-kai sveikas. Bet visiems aišku, jog tai tikti priekabis, kad galima būtų atstatyti jį iš vietos.

Kelios savaitės atgal Arlingtono mokyklos viršininkas soc. J. E. Sinclair buvo superintendentės pavarytas nuo mokytojavimo dėlto, kad jis savo mokiniams paaiškina apie socializmą. Tai jis atsisaukė į mokyklų tarybą, ir taryba paliko jį ant vietos, pripažindama, jog prieš nieką jis neprasikalto, kad paaiškino apie socializmą. Dargelis piliečių stovi už socialistų mokytojų taktiką.

KĄ SOCIALIZISTISKA VALDŽIA NUVEIKĖ.

Butte, Mont., treji metai atgal buvo nusibankrutijęs miestas ir jau negalėjo gaut paskolos. Paskui tapo išrinkta socialistiška miesto valdyba, ir miestas umai pakilo, ir jam siulyte siulo paskolas. Bet socialistų valdžia taip ekonomiškai ir teisingai vartoja miesto pinigus, kad paskolų jau nereikia. Šiais metais darbininkų apgyventose vietose pradėta taisyti gatves, tiesti šaligatvius (savidokus) ir pravesti dūdas nubėgimui sru-tų. Tas darbas lėšuos \$300,000.

Inter-Mountain Worker.

Kunigai savo nedorais pasielgimais pridirba daugiau laisvamanių, negu laisvamanybės skelbėjų.

Kaliny.

Iš Puškino.

Kalėjimo drėgno beniuksant tamsoj,
Arelis, auklėtas augštybėj liuosoj,
Verksmingas mano bendras, plasdėna sparnu,
Ties langu maitinas kraujuotu penu.
Kapoja ir mēto, žiūrėdams langan,
Tarytum norėdįs sakyti ką man;
Jis vis šaukia mane tai rėksmu, tai akia,
Ir nori ištarti: — ei, skrįskim, drauge!

Mēs laisvės paukšteliai — jau laikas, brolyt,
Lėkt ten, kur kalnynai snieguoti matyt,
Kur jurėj putoja banga mėlyna,
Kur plaukičiau vienas tik aš ir audra.

J. M.

PAVEDU "KOVOS" REDAKCIJAI.

Mane muzos nemylėjo,
Savo meile nežavėjo;
Nebuvau aš ant Parnaso
Ir nėjau ant Pegaso...
Mane Nimfos nevyliojo,
Meilios dainos nedainavo;
Prie krutinės karštos savo
Nebeglaudė, ne bučiavo;
Mano mintis neskrąjojo,
Po bedugnes pro erdvybes
Ir sieluzė nežinojo
Tikros meilės ir liuosybės...
Mane vargai užaugino,
Skausmai širdį man kankino,
Viltis ateities šviesesnės
Mano spėkas tik gaivino...

Petras Kazanauskas.

Džimas.

Suvienytų Valstijų dryžuota
vėliava suteikia savo valstijoms
daug įvairių įstatymų, kurie,
kad ne vienam, tai kitam visgi
esti naudingi. Pavyzdin, Con-
necticut valstijoj už pabučia-
vimą savo locnos pačios viešoje
vietojė gali būti įkeltas į eipe
ant 10 dienų. Bet jei bučiuosi
kur nuošaliai pačią ar miltavė-
dę prostitutę, už tai jokios baus-
mės nebus. Pennsylvanijoj ne-
dėlios dieną cigarų biznis gali
buti varomas per dieną, bet val-
gomų daiktų krautuvės gali bu-
ti atviros tik iki 10 v. iš ryto, bet
nei vieną minutą ne vėliau. Sa-
kysite, kad tokie įstatymai jau
negali būti naudingi nei vie-
nam. Tačiau Džimui tai tik-
tai ir sėdėjo pakaušyje toki įsta-
tymai, nes jie darė jam aukso
dienas. Džimas kadaisi gimė
iš aurių tėvų ir savo laiku
tarnavo kariumenėj. Daug
buvo važinėjęs tavoriniais trau-
kiniais ir buvęs net ant 15 Phi-
lipinų salų. Taipgi negalima
praleisti nepastebėjus, kad Dži-
mas turėjo ne ką skirtingai di-
delę galvą nuo kitų, bet ir taip
buvo stipraus sudėjimo. Kup-
ra atsikišus, rankos nemiklos,
tartum vežimo ašis, o kojos jo
buvo labai didelės ir velniškai
į šalis išklypusios. Žodžiu sa-
kant, buvo tai milžinas, kuris
italų su benenių "puškariu" taip
lengvai apverstį galėdavo, kaip
kad vėjas pakelti plačią lietu-
vaitės dresę. Apart to skirtin-
gumo nuo kitų, jis turėjo
žvaigždę ant krutinės, budamas
policmanas. Suprantama, tokis
augštas vardas privertė visus
Džimą mylėti. Mylėdavo jį vai-
kai, nes jis, radęs juos kur tarp
karų bekazyruojant, nareštuo-
davo, bet išvaikęs susirinkdavo
centus į savo kišenių ir atsilo-
šęs traukė sau į kitą pusę. Ne-
dėlios dieną jį labai mylėdavo
biznierių, nuo kurių gaudavo
jau ne centų, bet dolerių. O
ypač tekdavo nuo žydėlių, nes
jie gerai žinojo, kad šioj val-
stijoj nevalia daryti biznis ne-
dėlios dieną vėliau 10-tos valan-
dos iš ryto. O Džimas, kaip
geras vyras, pavidavo biznį
daryt ištisą dieną, bet saugoda-
vo, kad bereikalingi žmonės ne-
stovėtų ties biznierių durimis.
Kiekvienam gali būti aišku, kad
Džimui ta 10-ta valanda tai bu-
vo mieliausia. Kitas valandas
pra'eisavo daugiausiai girtas,
bet, sulaukus 10-tos, visuomet
pereidavo bizniškas vietas. Įei-
na į krautuvę, pabarškina lazda
į tušią silkių baką ir sako:
"Sam, jau yra penkios minutės

dėlių namų linkui. Nors pini-
gų tą dieną kaipir negaudavo,
bet taip visokių daiktų, kaip
tai nutukusią vištą, didelę an-
tį, kalakutą, bonką Wilsono
degtinės, šilkinus marškinus,
kaklaraikštį ir daug-daug kitų
daiktų. Pačioje Kalėdų dien-
oj Džimas, prisipylęs savo di-
delį pilvą Wilsoninės, išėjo ant
gatvės, norėdamas persitikrint,
kaip tiesiai seksis eiti. Vienok
nebuvo laiko tam persitikrint,
nes vos tik skersai gatvę žyde-
lis pardavinėjo vištas, žąsis, sil-
kes ir kit-ką, nuo kurio Džimas
da nebuvu aplaikišs nieko. Na,
ši kartą kaip tik ir proga buvo
atlankyti tą žydelį, nes toliau
nėra kur eiti. "Laimingų Ka-
lėdų, Malinowsky", mandagiai
Džimas pasveikino. "Taip-pat
ir jums, ponas oficeriau".

— "O tai puiki žąsis aname
kampe", sakė Džimas: "Tikrai
tinkanti geriems pietums". Ma-
lynowskys suprato gerai, ką tai
reikia geri pietūs, ir, žinoda-
mas, kad jo vištomis, antimis
ir kit-kuom apversta kuone pu-
sė gatvės, kas yra priešais val-
stijos įstatymus ir už ką Dži-
mas galėtų jį lengvai nubausti,
— užklusė: "Ar tu norėtum
tą žąsį pietums, Džim?" —
"O, dėlko ne". "Na, tai gali
pasimti sau. Ba aš jau laikau,
kaipo specialiašką, tamstai".
Džimas su mielu noru išsitrau-
kė iš tam tikros dėžės žąsį,
sveriančią apie 20 svarų. Bet
kad ta žąsis buvo sunki ir bai-
siai spardėsi, tai jam, turint
pilną pilvą Wilsoninės, sunku
buvo atlaikyti. Dėlei to skubi-
nos pas galvą kirtėją žydą, ku-
ris imdavo po 3 centus už nu-
kirtimą žąsiai ar vištai galvos.
Nors jis nei nemislįo kirtikui
užmokėti tuos 3 centus, bet jam
atėjo į galvą da kitas rūpestis,
butent, kas jį gali užtikrint, kad
galvą kirtėjas neįmaitins jam
mažesnę žąsį? Žydas labai
lengvai gali pamylėti mano žą-
sį. Butinai reikia padaryt ko-
kią-nors žymę. Ir akies mir-
koj Džimas nuplovė žąsiai vie-
ną pirštą. Na, dabar tai be bai-
mės, mislijo, sau Džimas ir, at-
duodamas kirtėjui, prisakė, kad
darbas būtų atliktas iki 6 v. ir
kad padarytų gerai. Išėjus iš
ten, kaip tik į tą tarpą šventa-
kupriai pradėjo verstis laukan
iš bažnyčios. O kadangi Dži-
mas visiems buvo žinomas
oficeriaus, tai kiekvienas Kalė-
dų dieną norėjo jį pavaišint.
Tampė jį iš vienos stupos į ki-
tą, taip kad jam nebuvu laiko
nei žodį ištart, o tik pilt ir pilt
į pilvą degtinę. Atėjus šeštai
valandai, Džimas eina pas gal-
vą kirtėją. Darbas buvo atlik-
tas, žąsis į popierą suvyniota,
tik tai lieka užmokėti 3 centus
ir neštis žąsį. Bet Džimas,
nors girtas buvo, vienok neuž-
miršo pirm viso ko persitikrint,
ar ta pati žąsis. Atidarė popie-
rinį krepšį, o, dži! Džimui
matėsi, kad vietoj žąsies kar-
vės šlaunis. Kaip jau įsitrau-
kė Džimas iš po skverno laz-
dą, kad ims mušti kirtėją, lyg
vagį, ir tol lupų, pakol neatva-
žiavo iš policijos stoties veži-
mas. Tada kirtėją nuvežė į
šaltąją, o Džimas apart savo
žąsies, kuri buvo pasivertus į
karvės šlaunį, susirinkęs ir ki-
tas papjautas žąsis, nuguravo
namo.

J. V. Grinius.

Mūsų tautiškai, laisvamaniški
ir klerikališki laikraščiai jau
taip nusidėvėjo, kad nei "Sau-
lė" tokių jų šiukšlių — protes-
tų netalpino. Susigroliavo tie
trįs gaivalai prieš socialistus,
lyginai kaip Milwaukee repu-
blikonai, demakratai, ir kiti
prieš socialistus, mat, kur žmo-
nės reikalas spiria, tai galima ir
su caru eiti išvien prieš soci-
jalistus.

J. P. R.

New Yorko valstijoje yra
638,818 organizuotų darbininkų.
1900 m. jų buvo tik 232,533.

Korespondencijos.

GARY, IND.

Gary miestas jaunas, bet ja-
me vargai, kaip ir kitur, seni.
Bedarbė jau žiuri, išskėtus akis;
bedarbių minia kasdieną auga.
Plieno karalius Carnegie palei-
džia trečias mėnuo kiekvieną
dieną po kelias dešimtis žmo-
nių. Iš visų paleistųjų iš dar-
bo susirenka tukstantinė armi-
ja prie dirbtuvių vartų siulyt
savo spėkas devyngalviui sma-
kui: prašo, maldauja, kad duotų
darbo, bet vietoj darbo gau-
na policmano lazdą, ir viskas.
Gal niekur Suvienytose Val-
stijose nėra taip žiauraus pasi-
lėgimo su darbininkais, kaip prie
vietinės Steel kompanijos: nori
žmogus paklaust, ar negalima
gaut darbo, gauni atsakymą
sprandan ir tave nulydi tolyn,
angliškai keikdami.

Daug ir lietuvių liko be dar-
bo. Susipratimas tarp lietuvių
labai mažas; labai mažai teska-
to laikraščių; daugiausia girtuo-
kliavimas ir kazyrų lošimas iš
pinigų; tuo amatu lai užsiimti
mums. Pirmeiviškų draugys-
čių labai mažai, bet ir tos nie-
ko nesidarbuoja apšvietos dėlei.
L. S. S. 172 kuopa irgi neveikli.
L. D. D. 5-ta šaka gyvavo iki
šių dienų, bet paskutiniu laiku
pasirodė Romos juodvarnis ir
labai pradėjo agituot svetima-
me lizde, ba savo da neturi.

Juziukas.

TAMAQUA, PA.

Nuo 19 rugsėjo tamaquiečių
užvestas darbas užsibaigė pa-
sekmingai: sutverta 103 kuopa
L. S. S. iš penkių narių.
Čionai yra apie 200 lietuvių
jaunų vaikinių ir merginų, ir
gal 103 kuopa pakils iki 50 ar
100 narių.

Sirdingai užkvičiame prie šio
daugingo darbo visus, nes visi
esat skriaudžiami darbininkai.

Be abejoj, tamaquiečiai supras-
savo reikalą, kad reikia organi-
zuotis į socialistiską organiza-
ciją, idant vesti pasekmingą
kovą su darbininkus slėgiančiu
kapitalizmu.

V. V. Sekretorius.

FITCHBURG, MASS.

5 spalio buvo prakalbos, ku-
rias parengė L. S. S. 134 kp.
Kalbėtoju buvo P. Sotelis, VI
Rajono organizatorius. Kalba
buvo pašvesta socializmo aiš-
kinimui. Labai plačiai ir aiš-
kiai pasakojo, ir visi žmonės
gerai suprato, kas yra tie soci-
jalistai. Paskui padeklamavo
kelerias eilutes.

Buvo pakeltas klausimas, ar
reikalingas Tautos Namas Vil-
niuje ir kokią gali mums nau-
dą jis atnešt. P. Sotelis su-
prantamai išaiškino klausimą.

Prie 134 kp. prisirašė 4 nau-
ji nariai. Aukų padengimui lė-
šų surinkta 2 dol. 60c.

Vietiniai lietuviai pradeda at-
busti ir kiekvieną mėnesį, kad
ne tas, tai tas prisirašo-tai prie
kokios draugystės, tai prie so-
cialistų kuopos.

Ačiū socialistams, susitvėrė
Vyrų ir Moterų draugiją.

Bedievis.

SCRANTON, PA.

L. S. S. 2 kuopa turėjo par-
sikviatus už kalbėtoją "Lais-
vės" redaktorių L. Pruseiką
5 d. spalio; prakalbos nusisekė
labai gerai. Kalbėtojas puikiai
aiškino darbininkų kliasos rei-
kalus.

Pabaigus drg. Pruseikai pra-
kalbą duota keliatas klausimų,
į kuriuos jis lengvai atsakė.
Kai kurie klausimai lietė Lietu-
vių Mokslo Draugijos pasiunti-
nių, Basanavičiaus ir Yčo. Yčo
pasekėjai taip mėgino klausiu-
mus paduot, kad socialistui
kalbėtoju sunku būtų juos iš-
rišti, bet ne taip lengva socia-
listus suklupdyti, kad ir mūsų
dr. J. Sliupas kritikos neišlai-
kė prieš "išperas" socialistus.

Viešai prisipažino publikai:
"Jeigu klerikališki pasiuntiniai
atvyko į Ameriką pinigų rinkti,
tai mane kaltinkite!" Dauge-
lis nusijuokė iš tokios jo kal-
bos.

Publikos buvo arti poros
šimtų. Scrantoniečiai labai
mėgsta prakalbas, kad be įžan-
gos. Šiuo sykiu 2 kp. drau-
gai kolektavo; surinko \$9.91,
už \$1.50 pardavė knygu. Bu-
ty prie kuopos ir naujų narių
prisirašę, kad dr. Sliupas po ke-
lis sykius nebūtų perkuniškai
užrikęs — užblovęs. Paskui pa-
tirta, kad keliatas merginų taip-
gi norėjo prisirašyti, bet dėlei
Sliupo susigėdo.

Labai pasidvytyti, kad mu-
sy scrantoniečiai taip bijo so-
cialistų, nors mums žmonių
prijaučiančių šimtai. Kodėl
mums reikėtų bijoti stoti į savo
draugų eilę ir jiems padėti ap-
siginti nuo vargų?

Proletaras.

TAYLORVILLE, ILL.

Lietuvių yra į 40 šeimynų ir
apie tiek-pat pavienių. Visi
gyvena sątaikoj. Yra viena lai-
sva pašalpinė draugystė su 25
nariais ir viena bažnytinė. Lai-
svajai sekasi, bažnytinė ban-
krutija. Didesnė pusė vetinių
lietuvių — laisvamaniai. Prie
13 L. S. S. kuopos vietiniai lie-
tuviai nenori prisirašyti, neiš-
tenka 25c. mėnesinės, nes viską
prageria. Darbai eina neblo-
giausiai. Yra dvi angliakasyk-
los. Viena dirba visą laiką, ki-
ta tik dvi dienas savaitę.

Vėjo Vaikas.

PITTSTON, PA.

7 kp. S. L. A. perka sieksnį že-
mės; pinigus nutarė siųsti tie-
siog į Vilnių. Svečių prakal-
bos ir tuli įspudžiai.

Spalio 12 dieną ir vėl bus
pažymėtina Pittstono lietuvių
istorijoj. 7 kuopa, (trečia di-
dausia visam Susivienijime),
faktiškai pasmerkia lapės Rač-
kausko nešvarią politiką už agi-
tavimą tamsiųjų minių priešais
darbininkiskus (socialistiskus)
laikraščius. Štai reguliariška-
me 12 d. spalio mėnesiniame
susirinkime kilo klausimas, ar
kuopa prisidės su aukomis Lie-
tuvų Mokslo Draugijai statyme
Tautos Namo Vilniuje. Nutar-
ta piktai sieksnį žemės už
\$10.50, bet, kadangi Mokslo
Draugija prisiuntė atstovą to-
kį, kaip p. Yčas, suteptomis ran-
komis kas link darbininkų judė-
jimo ir kad jis turi artimus san-
tikius su budeliu caru, tatau
kuopa atsisakė duoti garbę at-
stovams ir nutarė tuos pinigus
pasiųsti tiesiog į Vilnių. Po-
ra narių liko tuomi neužganė-
dinti, bet vėliaus be argumentų
sutiko su nutarimu didžiūmo!
Viršminėtos dienos vakare baž-
nytiniam sklepe buvo prakalbos
dr. Basanavičiaus ir p. Yčo.
Publikos susirinko apie keturi
šimtai iš visų aplinkinių. Kal-
bėtojus perstatė kūn. Kasakai-
tis be jokių ceremonijų.

Pirmiausiai kalbėjo dr. Basa-
navičius ir, žinoma, pakalbėjo
pusvalandį apie reikalą, nieko
neužgaudamas. Antras kalbė-
tojas buvo perstatytas "Katali-
ko" leidėjas S. Tananevičė; šis
kalbėtojas daugiau nieko nepa-
sakė, kaip tik išgyrė kunigą Ka-
sakaitį ir merginų chorą. Da-
bar vaikinai, prigulinti prie
choro, pasakoja, kad Tananevičė
yra trumparegis, nes jų ant es-
trados visai neužtėmijo.

Trečias kalbėtojas buvo car-
barnis Yčas. Jis primaišė vi-
sokių žirnių su kopustais ir ne-
pamiršo duot velnių "cičilikis-
kiems" laikraščiams, drįstan-
tiems apie jį (Yčą) teisybę ra-
šyti. Šio kalba patiko kunigui
ir jo gspadinėms, nes net ran-
komis jam plojo.

Bažnytinis choras, dirguojant
vargonininkui Jankevičiui, su-
dainavo keliatą dainelių. Taigi
iš choro pusės programa likosi
išpildyta atsakančiai su pora
neužtėmytų klaidų.

Aukų surinko šiame vakare su
Kasakačio stambiają \$359.15.

Aukavo tikrai keturiasdešimt
ypatų, o visi kiti, turbūt, netu-
rėjo pinigų!

Bet Mokslo Draugija neturė-
tų nusigąsti iš tiek mažai gau-
tų aukų Pittstone; bus da ir
daugiau, nes 32 kuopos nariai
lietuviai socialistai irgi renka
iš savo draugų aukas, kurias
taipgi žada pasiųsti tiesiog į Vil-
nių. "Karaul" ponams Rač-
kauskams ir Yčams su lapės po-
litika!

Beskirstydamas visiems gar-
bę, per nago juodimą bučiau pa-
miršęs vargo bernelį Šestoką.
Jis, nabagas, suvalges visus py-
ragus per porą mėnesių, užsi-
manė ir mėsos, o kadangi so-
cialistai atsisakė jam jos nu-
pirkti, tai užpykęs nuėjo kasti
anglis. Gavęs "pėdę", žada pri-
sirašyti prie S. L. A. ir sako,
kad gaus "dziabą" už centro
sekretorių, o tuomet išgriaus
knygyklus ir išnaikins "kvoteri-
nius" socialistus. Geriausių
pasekmių!

Šventas Katalikas.

UTICA, N. Y.

Pirmos prakalbos Uticjoj. Su-
tverta nauja L. S. S. kuopa.

Pagal atsiliepimus laikraš-
čiuose, kad reikalinga organi-
zuoti New Yorko valstiją, L. S.
S. 33 kuopa tuo tikslu surengė
prakalbas Uticjoj, N. Y., 6 d.
spalio. Nors vietinis kun. Re-
meika norėjo prakalbos už-
kenti, liepdamas, kad salės sa-
vininkas neišduotų salės prakal-
boms, bet tas jam nepavyko, jo
neklusė.

Publikos susirinko nemažai ir
ramiai klausėsi. Kalbėjo drg.
L. Pruseika, "Laisvės" redak-
torius, naudai socializmo ir
Sajungos. Po prakalbai tapo
sutverta nauja L. S. S. kuopa iš
9 narių.

Lietuvių Uticjoj ir apilinkėj
yra apie 400, nemažai yra su-
lenkėjusių. Darbai eina neblo-
gai. Parapijonai pradeda nesu-
tikti su savo kunigu.

Naujos kuopos nariams tik
reikėtų tvirtai pasidaruoti dė-
lei apšvietos; tada galima tikė-
tis, kad ir kuopa pasidaugintų
nariais, ir būtų lengviaus kovo-
ti su tamsa ir prietarais. Pra-
kalbos nesunku būtų surengti,
tik reikėtų susizioti su arti-
mesnėmis kuopomis, ir kada pa-
keliui būtų koks kalbėtojas, tai
aplankytų ir Uticos lietuvius.

Binghamtonietis.

CHICAGO, ILL.

Dovanai paskaitos lietuvių
kalboje, parengtos po globa Pi-
lietybės Paskaitų Komisijos
Princetono Užvedimo; skaitys
studentas tiesų Northwestern
Universiteto, S. J. Darguzis
Henry Booth House svetainėje,
701 W. 14 Place, kas nedėlios
dieną nuo 4 val. po pietų. Pir-
ma paskaita buvo spalio (Octo-
ber) 12, 1913 m. Šitos paskai-
tos yra visiems dovanos, kurie
nori likti šios šalies piliečiais ir
nori suprasti Chicagos valdymo
budą ir abelnai valdymo budą
Suvienytų Valstijų, taipgi ku-
rie nori įgyti abelną žinojimą
apie politiką, istoriją ir kitus
įvairius dalykus.

BINGHAMTON, N. Y.

L. S. S. kuopa savo susirin-
kime 5 d. spalio nutarė labiau-
s platinti "Kovą", užrašant ją to-
kia kaina, kiek reikalinga nu-
siųsti Administracijai nepasilie-
kant sau "commission". Tokiu
bodu už pigesnę kainą tikimasi
gauti daugiaus naujų skaityto-
jų. Kuopos agentu išrinktas
draugas J. Klekunas.

Esdzėi.

Visų šalių darbininkai vieny-
kitės! Nes jų priešai seniai
susivienijo.

Kapitalistas yra pramonės
generolas, kurio armija kovoja
ir miršta vien dėl jo krepšio.

Iš "Weekly People".

M. S.

SATYRO UŽPEČKIS.

PRAKEIKTAS MIESTAS.

Gyvenk tu, žmogau, Philadelphijoj, tai nors butum ir geriausias oisterninkas arba bučėris, visviena tavo vardas nebus žinomas tautiškame muzėjuje. Atvaziavus svečiams iš Lietuvos į Ameriką, aš užsiordieravau iš Trentono porą bačkų oisterių; sakau, svečiai lietuviai, tai, be abejonės, ateis ir valgyt pas lietuvių, o da ypač pas toki, kuris biznierių, laiko oisterauzė, turi gerą pažintį su bučėriu, na, o kartais ir su policmanu po stiklą-kitą išsimaikia. Maniau sau: paaukausiū šimtą dolerių, tai šiu! Bet žinokit, kad Džio yra oisterninkas, reiskia, biznierių. Jis žino, ką daro, aukaudamas pinigus.

Tautos Namą statys lietuviai, lankysis į jį taigpi lietuviai, o ten, vaikine, vos spėjus nosį į sklepą įkišt, jau ir matosi ant sienos užrašyta, kad Džio oisterninkas iš Philadelphijos aukavo \$100. Geresnio išgarsinimo mano vardo, mano biznio jau nerėikia. O kitas dalykas, kuris reikalavo svečių, tai kad mano bobos Rozalijos kojos iš kryžiaus išsinarino. Na, ir dabar ją nors ant kaulės mainyk. Aną dieną sutikęs kunigą baznyčioj papasakojau, kad mano boba taip ir taip. Tai jis liepė Rozalijos kaulų išnarus trinti su ignosėliu arba, kaip jįs, ciciškai, vadinat su medaliu. Na, sakau, tik dieve padėk laimingai Yčiui pas mus atvažiuot, tai jau mano boba ir sveika. Mat, jis turi toki ignosėlį, net nuo caro gautą, tai dėl išgydymo lietuviškos moterėlės, kuri, kaip aš žinau, labai reikalinga pakėlimui tautos, be abejonės, tą ignosėlį paskolins. Tikėkis ant podės (kumos) marškinių. Atvažiuo du barzdčiai, kurie oisterių bijo istolo; sako, varlės. O Yčas su savo ignosėliu bijojo ir koją įkelti į šitą prakeiktą miestą. Reikės mufytis į Chicagą. Jūsų tikras lietuvis, Džio oisterninkas.

NEPAPRASTAS ATSITIKIMAS.

Mergina, įlipus į karą ir nesuradus sau liuosos sėdynės, įsikabino į kare kabanciją kilpą ir apsisisto priešais jau besėdintį pagyvenusį vyrą, kuris ramiai sau sėdėjo ir skaitė anglišką laikraštį. Ji vos tik spėjo nosine apsišluostyti savo raudonas lūpytes, kaip tai netikėtai iš rankos išsprudo ir nupuolė tiesiog ant kelių priešais ją sėdinčiam vyrui. Publikai atkreipus į tai atidą, mergina susisarmatino pasiimti jai priklausančią nosinę. Publikai to tik ir reikiai! Publika pradėjo da garsiau juokties. Žmogus, ant kurio kelių radosi ta nosinė, pakėlė akis ir, apsižvalges apie save, išvido nosinę ir, manydamas, kad tai jo apatiniai baltiniai išsipešė, — umai ją susikimšo į kelines.

KĄ MATĖ.

Petrukas: — Aš žiūrėjau per rakto skylę į tą kambarį, kur Ona su Jurgiu buvo užsidarę. Motina: — Na, ir ką matė? Petrukas: — Užgesintą liam-pą.

Iš Philadelphijos.

PALEIDO 110 KALINIŲ.
Iš Eastern kalėjimo paleista 110 kalinių. 40 iš jų sėdėjo kalėjime už žmogžudystę antrame laipsnyje. Tarp kitų paleistųjų yra didžiausių bankų plešikų ir užpildinėtojų ant praeivių. Visi paleistieji kaliniai kalėjime užsilaikė labai pavyzdinčiai ir, matomai, pasitaisė, dėlko jie ir paleisti ant laisvės, kaip nepavojingi žmonės. Philadelphijos didesnieji ir mažesnieji biznierių protestuoja prieš tų kalinių paliosavimą.

MOTERŲ FEDERACIJOS SUVAŽIAVIMAS.

Pennsylvanijos valstijos Moterų Federacija atlaikė suvažiavimą, kuriame dalyvavo delegatės nuo 32,000 moterų. Suvažiavimas reikalavo, kad būtų pagerinta aplinkybės, kuriose dirba vaikai; kad moteris būtų skiriamos inspektoriams pavietų kalėjimų; kad doros atžvilgiu iš moterų nebūtų daugiau reikalaujama, kaip iš vyrų, ir tt.

PROTESTAI DELEI LIBERTY BELL.

Philadelphijos patrijotiškieji piliečiai ir pilietės karštai protestuoja prieš norą išvežti Liberty Bell (Laisvės Varpą), iš Philadelphijos į busimą San Francisco parodą. Tuo varpu, kaip daugeliui žinoma, buvo apreikšta Suvienytų Valstijų nepriegulmybė nuo Anglijos. Californijos piliečiai butinai nori matyti tą istorišką varpą San Francisco parodoje ir prisūntė 600,000 parašų, jo reikalaujančių.

SUITMI AUTOMOBILIŲ VAGIS.

Suareštuota du automobilių vagis, kurie trumpu laiku buvo pavogę už 1,000,000 dol. automobilių.

RUBSIUVIŲ STRAIKAS

Tebestraikuoja 4000 moteriškų drabužių siuvėjų, laiko tankius susirinkimus su prakalbomis, stiprindamiesi kovoje prieš darbdavius.

\$130,000 SALIUNINKO PAMINKLAS.

Airys salioninkas Shea paliko 130,000 dolerių pastatymui sau paminklo. Buvo geras katalikas. Nieko nevertą savo ypata, vienok, užsimanė "pagerbti" tuo brangiu paminklu. Jo giminės buvo užvedę bylą prieš tokį paminklą, bet teismas pripažino, kad paminklas turi but pastatytas.

SUDEGUSIO LAIVO PASAŽIERIAI.

Garlaivis "Seydlitz" atvežė 46 pasažierius, išlikusius nuo sudegusio laivo "Volturno".

KUR DINGSTA Miesto PINIGAI.

Direktorius Cooke apkaltino republikonus miesto politikierius, kad jie per trejus metus nusuko \$3,000,000 miesto pinigų, neduodami apie juos jokios atskaitos. Kaltininkais išstatė nešvarius republikonų bosus Vare'us ir J. McNicholį.

I Pennsylvanijos universiteto muzėjų pergabenta iš Egipto 11 tonų vieno akmens stovykla, su karaliaus Ramseso II galva ir levo kunu. Stovykla 3000 metų amžiaus.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Drg. J. P. Raulinaičiui ir St. Strazdui. Pasitaikius daug Sąjungos reikalų šiame numeryje, negalėjome į jį įdėti Jūsų raštų. Įdėsime į sekantįjį. Korespondentams. Daugelio jūsų korespondencijos nepatipavo šiame numeryje dėl vietos stokos. Kiek bus galima, suinaudosime kitame numeryje.

Sąjungos Reikalai.

L. S. S. SEKRETORIAUS PRANEŠIMAI.

158) 1-mos kp. ir drg. J. Dabaro priduoti ant redaktoriaus skundai pasiūsta Literatūros Komitetui.

159) Sulyg Pild. Kom. tar. 26, drg. K. Rutkui pranešta, kad jis su 87 kp. atsisteistų pagal kuopos reikalavimą; apie tai pranešta ir 87 kuopai.

160) Veik. Kom. užklausta, ką sekretorius privalo daryti su draugais iš Pild. Kom., kurie tarp savęs jau susitakė (žr. "Kovos" No. 40).

161) Atsinaujino L. S. S. 8 kp., iš 7 narių, Donora, Pa. 162) Susitvėrė nauja L. S. S. kp., No. 208, iš 10 narių, Amsterdam, N. Y.

163) Susitvėrė nauja L. S. S. kp. No. 209, iš 6 narių, Tolleston, Ind.

164) Susitvėrė nauja L. S. S. kp., No. 210, iš 14 narių, Troy, N. Y.

165) Visiems draugams, kurie buvo apsiėmę kandidatuoti į L. S. S. įvairias įstaigas ir kurie nėra pagarsinti kandidatų suraše (žr. Pild. Kom. tar. 27, "Kovos" No. 42), tapo pranešta, jog, iš priežasties perdidelio skaičiaus apsiėmusių, mažiau gavusiems balsų kandidatus Pild. Kom. turėjo atsakyti.

166) Lit. Kom. pranešta, ką jis turi veikti sulyg ref. II "Kovos" No. 42, reikale išleidinėjimo teoretinio žurnalo.

167) Pild. Kom. pranešta, kad jis sutvarkytų nuopirkimui prešo klausimą (ref. II) ir taigpi, ką jis turi veikti reikale susikompromitavusių kalbėtojų.

168) Adm. pranešta, kad Sąjungos sek. butų mokama po \$15 savaitinės algos nuo VII Suv. datos (ref. II).

L. S. S. Sekret.

J. Stasiulevičius.

L. S. S. REFERENDUM NO. III 1913 METŲ.

Su šiuo "Kovos" num. prasiideda apkalbėjimas - diskusijos klausime L. S. S. prisidėjimo prie Socialist Party. VII Suvažiavimas šiam dalykui paskyrė net 4 mėnesius laiko nuo priėmimo suv. protokolo. Protokolo nubalsavimas jau apskelbtas "Kovos" No. 42. Taigi dabar visiems sąjungiečiams atviras organas ir galima apkalbėti, kurlink, praėjus 4 mėnesiams, mūsų organizacija turės ir privalės, sulyg geriausio išmokavimo, krypti: prisidėti prie Socialist Party, ar pasilikti taip, kaip yra.

Kad visiems būtų aišku, čionai pažymiu, ant kokių pamatų mes galime prie Socialist Party prisidėti, kad paskui nebūtų bereikalingų ginčų. Kad prisidėti, organizacija, sakykim, kad ir L. S. S., turi prisidėti visa, tai yra, nei vienas negali būti, mums prisidėjus prie Socialist Party, Sąjungos nariu, jei jis nenori būti Socialist Party nariu. Prisidėti, kaip organizacijai, galima tik tuomet, jei organizacija turi nemažiau, kaip 600 narių. Visi tie nariai turi mokėti po 10c kas mėnuo į Socialist Party išdą, o jeigu reikėtų mokėti ir į lokali organizaciją, tada parsieitų apie po 12 ir pusę cento nuo kiekvieno nario. Visi tokie nariai skaitosi pilnais Socialist Party nariais; turi lygias tiesas ir su tais, kurie prie partijos prisideda, kaip atskiri asmenys, o ne kaip organizacija, ir kurie moka pilnas mokestis, tai yra po 25c. į mėnesį. Svetimkalbių organizacijos iš Socialist Party išgauna daugiau teisių, nei kad paprasti Socialist Party nariai, nes, kaip jau sakytą, už mažesnę mokestį, tai yra už 10c į mėnesį, tokios organizacijos nariai tampa pilnais Socialist Party nariais ir gali spręsti visuose Socialist Party viduriniuose klausimuose ir tapti delegatais

į S. P. konvenciją, užimti partijoje viršininkų vietą, buti kandidatais į įvairias šalies valdviates, balsuoti visuose referenduose etc. Apart to da ir organizacija gauna šias teises: S. Party'ja savo lėšomis užlaiko sekretorių-vertėją; organizacija, nežiurint, kad visi jos nariai dalyvavo rinkimuose delegatų į Socialist Party konvenciją, da gali siųsti ir nuo savęs vieną brolišką delegatą, kuris, vienok, turės tik patariamąjį balsą. Tik ant tokių pamatų mes prie Socialist Party galime prisidėti.

Draugai, svarbus klausimas, svarbiausias iš visų, kokius mes kada-nors turėjome, taigi reikia labai atidžiai įsiai svarstyti. Geistina butų, kad diskutantai savo raštuose stengtųsi kalbėti tik apie dalyką ir savo nuomonę paremtų argumentais, o ne vien pasakojimais, kad taip "reikia" arba "nereikia" arba taip "gerai", o kitaip "negerai". Diskusijoms šio klausimo vieta organe atdara iki 24 dienai vasario (February) 1914 m.

Reikia da pridėti, kad mūsų atskiri draugai ir net kuopos, o tankiausia pačios centrališkos įstaigos retai kada temato už reikalą prisilaikyti organizatiškos tvarkos.

Padėkim, kas ten paskelbė, kad "atviras klausimas apie L. S. S. prisidėjimą prie Socialist Party" ir jau pradėta "apkalbėjimas", be jokio tam-tikro apribėjimo, be prisilaikymo Sąjungos nutarimų. Apie vienijimasi tik dabar apskelbiama ir niekas pirmiau neapskelbė, nes tik vieną sekretorių Sąjungai turi. Kiti vėl kitokią "madą" nori įvesti: kada atviras klausimas, tai nieko o nieko nėsakė; kada jau klausimas net nubalsavimui paduotas, tai tada pradeda tą klausimą "kritikuoti", kaip ve kad ir su VII Suv. protokolu buvo. Tokių dalykų reikia vengti, nes kitaip mes tankiai išeiname iš reikalingų vėžių. Kiekvieną dalyką reikia svarstyti tada, kada tam yra laikas. Taigpi ir apie augščiau minėtą prie Socialist Party prisivienijimą reikia svarstyti dabar; per 4 mėnesius, man rovdos, visiems ir laiko ir vietos organe užteks, ir išgildinti galima, jei norėsime. Gildinti gi reikia rimtai, kad paskui nesigraudintume.

L. S. S. Sekretorius

J. Stasiulevičius.

L. S. S. FINANSŲ APYSKAITA UŽ RUGSĖJO MĖNESĮ, 1913 M.

Iplaukos.		Sanarių mokestis:	
Kuopa įmokėjo	kuopa įmokėjo	1	2
1	18.40	2	8.20
3	7.60	4	11.65
5	9.80	7	9.20
8	4.20	9	1.00
12	3.40	13	1.80
15	4.85	16	2.00
17	6.80	18	1.60
19	18.60	20	3.40
22	18.20	23	6.60
25	2.00	26	4.20
28	16.40	29	11.60
33	8.40	34	3.20
36	4.00	40	16.80
41	3.60	42	8.20
44	7.40	45	1.80
46	14.20	51	4.80
52	6.20	56	2.60
57	15.20	58	5.40
60	15.20	64	6.80
67	4.00	69	1.80
71	8.60	72	1.80
73	2.00	74	3.80
81	13.80	83	4.00
84	10.00	86	6.60
89	12.80	90	3.60
92	1.20	100	1.00
103	1.00	105	10.80
107	5.40	108	3.60
114	11.20	125	2.00
128	1.80	129	1.60
133	4.80	134	10.80
136	2.70	137	10.40
144	4.20	145	1.80
147	2.40	151	2.25
154	8.30	160	6.60
169	4.80	172	3.40
167	8.80	168	2.00

174	3.40	178	5.60
175	3.60	179	1.20
176	3.60	180	1.40
182	4.00	183	1.90
186	6.20	187	1.00
189	4.00	190	9.40
191	6.00	193	1.00
197	1.40	199	4.40
201	4.00	205	1.00
206	2.40	207	4.60

Viso — \$551.20.

Pavienių narių mokestis:

J. Lorantas	\$3.25
S. Shleder	2.00
V. Kurtinaitis	2.00
A. Dragoniūtė	1.00
P. W. Zenkus	1.00
D. J. Aleksis	1.00
P. Vilimaitis	1.00
J. Murauskas	1.00
O. Balevičiūtė	.50

Viso \$12.75

Prenumerata "Kovos".

Per F. Millerį	\$4.00
Per P. Raibick	2.50
Per J. Lapenį	2.50
V. Dailydė	2.00
Wm. Laskevitz	2.00
J. Kužinskas	2.00
Per J. Repšį	2.00
A. Krasnitskas	2.00
Per A. M. Metelionį	2.00
U. G. W. Locals 54-8	2.00
Per J. Zebrauską	2.00
P. Adomėnas	2.00
Per F. Raudonaitį	1.95
Per Digrį	1.50
Per Petrikį	1.50
V. Jančius	1.00
T. Bobbins	1.00
K. Kvedaras	1.00
F. Pipiras	1.00
A. Senkus	1.00
J. Vakulckas	1.00
J. Griška	1.00
J. Aukštakalnis	1.00
Geo. Miškinis	1.00
Per P. M. Kaitį	1.00
Per Vabalą	1.00
Per K. Brazevičių	1.00
Per B. Kačauską	1.00
Per "Laisvę"	1.00
Per K. Navicką	1.00
Per Z. Vitkauską	.75
Per Jasilionį	.75
Per L. Janekį	.25
Per M. Bolį	.25

Viso \$49.45

Įvairios iplaukos.

Randa ir gazas	\$13.50
Apgarsinimai pagal kont-raktus	36.28
Literatura (seniau išduota)	19.90
Pavieniai "Kovos" N.N. (seniau išduoti)	2.50
Skola už prenumerata "Kovos" (J. P.)	4.00

Viso \$76.18

Sutrauka iplaukų.

Buvo izde 1 d. rugsėjo	\$356.81
Sanarių mokestis	551.20
Pavienių narių mokestis	12.75
Prenumerata "Kovos"	49.45
Pav. "Kovos" N.N. ir pren. kortos (P. Pet-rauskas \$2.00)	2.40
Apgarsinimai (cash)	13.00
Literatura (cash)	21.11
Prenumerata L. S. S. knygų	14.00
Prenumerata kitų laik-raščių	6.50
Įvairios iplaukos	76.18
Pašaliniai darbai	39.58
Carteriai (kp. 8, 201 ir 207 po \$1.00)	3.00

Viso \$1145.98

Išlaidos "Kovos".

Statymas	\$88.00
Krasa ir vazinėjimas, ekspedija	41.64
Už raštus "Kovai"	6.20
Spauda	53.64
Popiera	46.80

Viso \$236.28

Namų išlaidos.

Randa	35.00
Gazas	5.40
Elektra	4.40

\$44.80

Pašalinių darbų išlaidos.	
Statymas ir spaudinimas	\$18.00
Popiera	7.86
	\$25.86

Visoki išdavimai.

Atvirutės, krasos ženkleliai	\$26.25
Už extra darbą prie knygų vedimo J. Stasiulevičiui	2.00
Ekspresas	.30
Prenumerata kitų laikraščių	11.99
Registruoti laišakai	.35
Benzinas	.50
Muilas	.10
Siulai	.25
Klijai	.50
Aliejus prie linotype	.15
Notary Public už "Kovos" Statement	1.00
Juodylas presui	1.80
Vazinėjimai	.50
Laikraščiai redakcijai	1.38
Darbas prie katalogo	2.00

Viso \$49.07

Literatūros pirka.

Nuo J. G. Gegužio	\$4.38
Inventorius.	
Už typewriterį	\$10.00
Už linotype	128.00

Viso \$138.00

Algos.

Redaktoriui	\$72.00
Administratoriui	60.00
Knygvedžiui	36.00
S-gos sekretoriui	15.00
Adm. pagelbininkui	40.00

Viso \$223.00

Sutrauka išlaidų.

"Kovos" išlaidos	\$236.28
Namų išlaidos	44.80
Pašalinių darbų išlaidos	25.86
Visoki išdavimai	49.07
Literatura	4.38
Inventorius	138.00
Algos	223.00
Popiera S-gos reikalams	5.98

Viso \$727.37

Iėjo	\$1145.98
Išleista	727.37

Lieka \$418.61

Proporcionališkos mokestis.

Buvo izde	\$38.28
Iėjo (vardai pagarsinta)	109.00

Viso \$147.28

Skolų atiduota (J. Januškevičiui)	50.00

Lieka \$97.28

Trimito skyrius.

Buvo izde

mo su Soc. Party", tilpusiame "Kovos" NN. 40 ir 41 1912 m. Ištikrųjų, jeigu mes ką nors darome, tai visgi ir žinome, kam tą darome, kitaip sakant, turime tikslą.

Taigi ir viršminėto straipsnio autorius pirmiausia stato klausimą: "Ką mums duos Soc. P. su ja susivienijus?"

Bet neatsakęs, ką iš tikro duos, stato kitą klausimą, būtent: "Ką mes duosime Soc. Party, jeigu prie jos prisivienysime?"

Reiškia, nors mes prisivienydami nieko negausime, bet užtai ir jiems nieko neduosime.

Na, argi jau mes neturime ką daugiau veikti, kaip tik mainyti nieką ant nieko?!

Bet toliau drg. J. S. P. skaitlinėmis priparodo, kad, prisidėjus prie Soc. P. 2000 narių, mokant po 15 centų (po 12 ir pusę cento. Red.) mėnesyje ir atsiimant 50% atgal, kaip algą vertėjui-sekretoriui po 18 dol. savaitėje, visgi da lieka Soc. P. 864 dol. Reiškia, mes, prisidėdami prie S. P., jau duodame jau uždyką 864 dol. per metus.

Na, bet atminkime, kad dabar Sąjunga turi ne du, bet tris tuksantčius narių.

Tokiu būdu, mes padidindami algą sekr. nuo 18 dol. iki 27 dol. savaitėje, visgi da pridėsime 432 dol. arba sykiu 1296 dol. per vienus metus.

Krūtutė pinigų, ar ne?! Už juos būtų galima išleisti gerą knygą, o tokios knygos mums labai reikalingos, arba užlaikyti nuolatini keliaujanti organizatorių. Bet mūsų susijungimo agitatoriai neatbutinai nori juos atiduoti apšvietimui amerikonių, kuomet da apie 90% lietuvių Suvalstijose nesuorganizuota.

Kur gi logika, vyručiai?!

Tiesia, drg. J. S. P. pasakoja, kad už tai Soc. P. mums duos organizatorių, agitatorių ir net sušeps finansiskai, kaip tai sušepė Latvių Soc. Sąjungą.

Apie agitatorių ir organizatorių, aš patariau pasiklausti Lenkų Soc. skyrių; jie mums geriausiai pažįstami, ir jie pasakys mums, kad tas tai tik paprasta svajonė.

O kas link sušelpimo, tai štai ką pasakysiu. Aš nesiremiu ant girdėjimų, kaip kad daro tuli draugai, ir labai mažai žinau apie Latvių Sąjungą; bet lietuvių tai tikrai sušelpė tik kokia šimtaine iš mūsų sumokėtų trylikos šimtų.

Visa nauda iš prisijungimo, perskaicius tą straipsnį, matyt tik tame, kad keliatas (tik tai keliatas) sąjungiečių galėtų tikėtis "dziabų" laike rinkimų.

Man rodos, kad vien dėl šito neužsimoka duot apie 1300 dol.

Jeigu tiems draugams "dziabas" brangesnis už socializmo idėją, tai tegul sau prisideda, kur jie nori, o tuos pinigus mes apverskime tam, kas mums būtina reikalinga, t. y. apšvietimui.

Ant pabaigos ir drg. J. S. P. prieina prie išvedimo, kad, atiduodami keliatą šimtų Soc. P., būtina turėsime pakelti mėnesines.

Jis nurodo, kad, mokėdami po 5 centus per mėnesį, mes sudėsime 1200 dol. per metus.

Tas puiku, bet klausimas, kas norės mokėti?

Kiek aš pažįstu Sąjungą, tai rodos, kad apie du trečdaliai visų narių da nėra socialistai tikrojo žodžio prasme.

Jie yra simpatizatoriai ir tuomi pačiu kartu mokiniai. Jie mokinasi, ir aš esu persitikinęs, kad už kiek laiko jie bus tikri kovotojai už geresnę ateitį.

Uždėdami daugiau mokesčių, mes turime tikėti, kad sumažinsime narių skaitlių, o tuomi ir įplaukas.

Pasilikę su taja pačia mokesčia, sumažinsime Sąjungos įplaukas ant 1296 dol. tik vienais metais.

Ir ar šiaip ar taip kreipsi, man visgi atrodo, kad, prisidėjus prie Soc. Party, mes neįstengsime užlaikyti "Kovą", tą vienintelį soc. švyturį, kuriam pilnai galime užsitikėti, nes jis yra mūsų.

Taigi mano nuomonė:

Varyt pirmyn pradėtąjį darbą Sąjungoje. Skiepyt tą prakliną socializmo idėją į širdis lietuvių darbininkų, organizuoti ir naturalizuoti juos, o vienytis su Soc. Party tik ten, kur neišvengtina, ypatingai prie balsavimo dėžutės.

J. V. Stalioraitis.

P. S. Meldžiu draugų paimti tą mano raštelį ant kritikos. Aš ir patš, da norėčiau sugrįžti prie jo ir pasakyt, ko nepasakiau šiuo kartu. J. V. S.

AR PRISIDĖSIM PRIE SOCIALIST PARTY?

Maž-daug manoma, kad, prisidėjus prie Socialist Party'jos, sustiprės, kaip finansiskos, taip ir dvasiškos soc. spėkos kovoj su kapitalizmu. Bet tai klausimas.

Man matosi dvi priežastys, kurios užstoja kelią prisidėjimui prie Socialist Party'jos: viena — Socialist Party'ja, priimdama mus į vienybę, stato finansiską išlygą, kurios nemalonai gali atsiliept ant Sąjungos; antra — pas mus, Sąjungoj, randasi da nesubrendusių narių, kurie yra tik iš vardo socialistai, pačių gi socializmo principų nesupranta ir net nesistengia suprasti; taigi dauguma yra nepiliečių, mažai apsipazinę su šios šalies kalba, ir rašliava. Todėl man rodos, kad prisidėjimas prie Socialist Party'jos gali atgabend Sąjungai daugiau blogo, negu gero. Sukisim jai savo finansiską spėką, o jos dvasiškomis spėkomis mažai tegalėsime džiaugtis.

Jeigu ištikrųjų jau mes nesigailim tų lėšų, kurios reikės mums panešt, ir manome, kad, prisidėjus prie Socialist Party'jos, galėsime daugiau ką nuveikti socialistiškoj dirvoj, tai vietoj to, mano nuomone, verčiau prie finansiskų spėkų pridėkime daugiau dvasiškų ir fiziškų ir skleiskim platesnę agitaciją tarpe sąjungiečių ir nesąjungiečių savo brolių. Raginkime juos, nors pagal išgalę, likti šios šalies piliečiais ir stengties geriau pažinti socializmą. Šitą padaryti galime tik savo kalba ir savo literatūra. Šis darbas atneštų daug daugiau naudos, negu prisidėjimas prie Socialist Party'jos.

Nėsu taip labai priešingas prisidėjimui. Ar anksčiau ar vėliau gal prisidėsime, bet dabar da negalima.

Butų malonų išgirsti ir daugiau nuomonių link šito dalyko. Juk "Kovos" špaltos atidarytos šitam apkalbėjimui. Netylėkime.

Juozas Naujalis.

Man rodos, kad būtų labai geras daiktas prisidėti prie S. P. ir veikti išvien su tarptautiško socializmo organizacija. Jeigu visokių tautų socialistų sąjungos susivienytume ir veikume išvien, tai umai nužengtume didžiausią žingsnį pirmyn.

Nes ir socializmo principai mums iodo, kad visų tautų darbininkai vienyti. Susivieniję, politiškai butume tvirtesni ir galėtumet daug ko gero pasimokint nuo anglų socialistų.

Bet gi čia svarbiausias klausimas kyla: Ką mes darysime su savo organu "Kova"? Man rodosi, kad, susivienijus su Socialist Party, "Kova" bus privers-ta sustot, nes daugumas draugų, nenorės mokėti augstesnės mėnesinės arba tam tikrų mokesčių palaikymui "Kovos". Ką mes tada darysime su tik-ką pri-buvusiais iš Lietuvos ir norin-

čiais prigulėti prie Socialist Partijos? Juk jiems reikia daugiausiai skaityti socialistiškų ir organizativišką soc. laikraštį; o paskui tapti socialistais.

Mums, lietuviams socialistams, reikia džiaugtis, kad galime išleisti savo laikraštį "Kavą" ir turime šiek-tiek savo turto.

Laikraštis "K." dabar mums ziba, kaip žvakė šviesos ir skelbėja socializmo evangeljos. Taigi, draugai, meldžiu daugiau apie tai pakalbėti, nes iš vienos pusės, būtų gerai prisidėti prie Soc. Party, o iš kitos pusės, — ne. J. Kazlauckas.

RAJONŲ REIKALUOSE. ŽINIAI X RAJONO DRAUGŲ.

Pereitą vasarą X Rajonas surengė maršrutą drg. Pruseikai; maršrutu Pruseika atliko sąžiningai milžinišką darbą su pasi-šventimu ir gabumu. Prakeik-bos visur pavyko gerai, ir drg. Pruseika, kaip kalbėtojas, už-ganėdino publiką.

Jurgis Starkevičius korespondencijoje iš Springfield bereikalingai apkaltino rajono valdybą nerangume, tartum, nežinodamas aplinkybių, dėl kurių turėjo nusitraukti maršrutą į karsčius. Vienok šis paskutinis iš eilės maršrutas yra geriausiai pavykęs; apie tai liudija laiškai, kurie randasi pas mane ant rankų ir korespondencijos, tilpusios laikraščiuose.

X Rajono kuopos padengimui kelionės lėšų išlaidų mokoje proporcingaiškai nuo nario po 20c. iš knopų izdo. Kuopos, nepigulinčios prie X Rajono mokoje, po \$2.95 padengimui kelionės lėšų. Ir taip X Rajono kuopos įmokėjo: 13 kuopa \$1.40, 18 kp. \$3.60, 21 kp. \$3.60, 26 kp. \$5.40, 29 kp. \$7.00, 180 kp. 2.00 63 kp. \$4.00, 87 kp. 2.40, 106 kp. \$2.00, 180 \$1.60, ir 187 kp. \$1.20; viso kuopos proporcingaiškai įmokėjo 34 dol. ir 20 centų.

Apart X Rajono kuopų mokoje kelionės lėšoms šios kuopos: Spring Valley, \$2.95, Cherry \$2.95 ir Moline \$2.95; viso \$8.85; tiesiog perdavė drg. Pruseikai Bendl kuopa 75c., Rockford \$2.95 ir Chicago \$10.00; viso \$13.70.

Turi da įmokėti arba perduoti drg. Pruseikai Bendl, Frankford, Georgetown ir Kewanee kuopos.

Už apgarsinimus dėlei maršruto užmokojo 13 kuopa 36c., 18 kp. 90c., 21 kp. \$1.00, 26 kp. \$1.00, 29 kp. \$1.20, 63 kp. 30c., 44 kp. 96c., 106 kp. 39c. ir 180 kp. 15c.; viso \$5.86.

X Rajono kuopos sumokėjo mėnesinių mokesčių: 13 kp. 69c., 18 kp. \$3.70, 26 kp. \$2.15, 92 kp. \$3.40, 44 kp. \$1.60, 63 kp. \$1.80, 87 kp. \$2.25, 106 kp. \$2.30 ir 187 kp. \$1.75; viso \$19.64.

Apie išlaidas pranešiu kitą kart.

X Rajono Sekretorius J. Kačergis.

PASEKMĖS XI RAJ. VIRŠININKŲ RINKIMŲ.

Organizatorium: D. J. Kasparka balsų gavo 39, K. Kershenas balsų gavo 4.

Sekretorium: J. E. Vasaitis balsų gavo 27, J. Dementis balsų gavo 7, J. S. Mazeikas 5, K. Kershenas 5.

Finansų sekretorium: K. Kershenas 8, A. Papeliucka 24. Izdininku: P. Urbantas 29, D. Sekavičius 8, J. Keveša 6, P. Jakimavičė 5.

Veikiaman Komitetan: J. Bielskas 23, D. J. Kasparka 14, F. Gražys 2.

Nominacijų pasekmes ir balsavimo blankas išsiunčiau visoms Rajono kuopoms.

XI Rajono sekretorius J. Stankus.

PAPEIKIMAS L. S. S. 28 KP. NARIAMS.

L. S. S. 19 kuopa mėnesiniame susirinkime 12 spalio svarstė L. S. S. 28 kuopos straipsnį, tilpusį "Kovoje". Straipsnis parašytas žemiau kritikos, šlykštu ir skaityti sąjungiečiams.

L. S. S. 19 kuopa pilnai sutinka su minčia redaktoriaus priedaše, ir persergėja, kad panašūs straipsniai į "Kovą" nebūtų daugiau dedami.

Vardu L. S. S. 19 kp. sekret. J. Urbonas.

ATSISAUKIMAS Į VI-SUOMENĘ.

Lietuvių Moksleivių Amerikoje Susivienijimas prie kito laikraščio jau iki šiol išleidinėjo savo organą "Jaunimo Sapnus", nes, iš priežasties finansų stokos, kitaip ir nebuvo galima. Tas buvo nevisai paranku, bet dabar, sustiprėjus šiek-tiek izdui, rengiasi šis susivienijimas greitai laiku leisti savo laikraštį atskirai kas du mėnesius.

Jo tikslas yra keleriopas ir, mūsų nuomone, labai svarbus. Per jį mes, kaip moksleiviai, galėsime lavintis, kad, pabaigus savo mokslus, butume pilnai prisiruošę veikti tarpe mūsų viengėnių. Jis, šis laikraštis, tar-naus mums arčiau susipažinti su viens kito idėjomis, vykinti bendrus užnanymus. Tokis laikraštis riša moksleivių vienan buryn, priduoda gyvumo, energijos ir taipgi sulaiko nuo skubaus ištautėjimo. O kas svarbiausia, tai mes norime eiti sykiu su visuomene, pradedant kiti moksleiviavimo dienos, ir, kiek galima, suteikti jai naudingą dvasinį maistą.

Todėl mes stengsimės savo organan idėti geriausias spėkas, padaryti jį prieinamu ne vien apšvietimui, bet ir plačiai liaudžiai, kuri neturėtų arba neturi progos lankyti mokyklos. Užtat pastarajai mūsų visuomenės daliai mes pasirūpinsime ateiti pagelbon visomis savo spėkomis-išgalėmis. Tokiu būdu šiuomi kreipiamės į plačiąją visuomenę, meldsimi paramos, užsisakant "Jaunimo Sapnus". Tikimės sulauksią užuojautos.

"Jaunimo Sapnų" prenumerata metams 1 (vienas) doleris.

Pinigus siųskite administratoriui: S. J. Dargužis, 811 W. 19 St., Chicago, Ill.

"Jaunimo Sapnų" Administracija ir Redakcija.

REDAKCIJŲ ATIDAI.

22 kp. L. S. S., nuo seniai turi savo knygynėlį; dabar ji nutarė ir laikraščius prenumeruoti kitiems, užlaikydama savo agentą. Bus prenumeruojami sekanti laikraščiai: "Kova", "Laisvė", "Keleivis", "Pirmyn", "Dilgėlės", "Lietuvos Ukiniukas", "Lietuvių Žurnalas", "Šakė", "Rankpelnis", "Laisvoji Mintis", "Rygos Naujienos" ir "Darbininkų Viltis".

Taigi, visos viršminėtų laikračių redakcijos, malonėsite prisųsti kvitu knygeles užrašymui laikraščiu. Siųst sekretoriaus antraštu.

L. S. S. 22 kp. sekr. A. A. Herman, 2120 S. Washtenow Av., Chicago, Ill.

KLAUSIMAS.

Skaitydamas "Kovos" No. 41, patėmėjau korespondenciją iš Racino apie S. L. A. 100 kuopos prakalbą, kur tulas Racino Perkunas apsverkės skundžiasi, kad S. L. A. 100 kuopa norinti užkenti socialistams. Iš kokių šaltinių Racino Perkunas žino? (Taip galima spręst, kad ir iš pačių plakatų ir iš socialistų ėdiko daktaro Rutkausko užkvietimo už kalbėtoją. Rd.)

Marės Vaikas.

AUKOS

POLITISKIEMS KANKINIAMS.

Siunčiu aukų polit. kankiniams, gautų per šias ypatas: A. Abromavičių, Philadelphia, Pa. \$8.95; D. J. Aleksis, E. Arlington, Vermont 25c.; J. Marjonaits So. Omaha, Neb. \$5.00; P. Kaušius, Grand Rapids, Mich. \$6.70; A. Petkus, Waukegan, Ill. \$2.65. Viso \$23.55.

A. Žymontas.

Priėmau \$23.55 aukų polit. kankiniams 27 rugsėjo per drg. A. Žymontą.

R. ir K. S. izdininkas J. Ramanauskas.

21 rugsėjo priėmiau aukų per drg. J. M. Jasiulevičių, surinktų krikštynose pas K. Staikį, \$2.25. 25 rugsėjo iš Meriden, Conn. per S. Valechką surinkta krikštynose Igno Sato \$1.35.

R. ir K. S. izdininkas J. Ramanauskas.

Auburn, Ill. Gerbiami aukautojai, šiuomi pranešame, kad aukos, kurios buvo rinktos 23 vasario 1913 m. Brooklyno siuėjų straikiui, yra pasiūstos per 180 kuopą L. S. S. ir yra priimtos, ir, gerbiami aukautojai, nemislykite, kad jos suvartota savo labui. 180 kuopa atkavo \$5.00, o nuo auburniečių surinkta \$15.25; viso labo \$20.25, ir pinigai yra straikerių priimti.

L. S. S. 180 kp. viršininkai: Organ. S. Jasukinas, Sekret. F. Ridlauskis, Kasier. F. Shimkus.

Čekis buvo išpirktas vardu tuomlaikinio straiko komiteto kasieriaus sumoj \$20.25 ir pasiūstas per "Kovos" administraciją, nes Auburniečiai buvo negerą adresą uždėję, tat jiems čekis sugrįžo, todėl vėliau prašė mūsų, kad mes nusiųstume, ką ir padarėm.

"Kovos" Adm.

Prisiunčiu \$5.00, kuriuos aukauja L. S. S. 59 kp. Montello, Mass. straikeriams.

Su draugiškumu P. Vasilius.

\$5.00 perduota straiko komitetui. "Kovos" Adm.

ATSAKYMAS J. MACIULIENEI.

Pracitam "Kovos" num. tilpo pajieškojimas J. Maciuliui. Todėl aš norėčiau pasiaiskinti. J. Maciulienė sako, kad aš nuo jos pabėgau. Aš nuo nieko nepabėgau ir nemanau niekur bėgti, ir ji be reikalo prašinėja mano antrašo, nes gerai žino, kur aš gyvenu. Aš, nesislaps-tau, bet dalyvauju visuomenės veikime. Bet da ne tame dalykas, nes persergėja, kad merginos ne apsiriktų. Jau tas be reikalo. Aš turbūt, turiu kito eikalus, o ne merginas vylioti. Aš nenoriu, kad jinai mane, lyg šios šalies jankės, priverstų ant pečiaus joti. Kad aš ar girtuokliaučiau, ar kortomis loščiau, ar tam panašiai negerai daryčiau, tai kas kita, bet, jeigu aš dalyvauju naudingame visuomenės darbe, tai J. Maciulienė neturėtų manęs persekiti. Reikalavau, kad ji lavintų mandagumo, bet kur tau? Ji kuo tolyn, vis arčiau su manim apsiejo. Aš pamačiau, kad mudu negalim laimingai sykiu gyventi, — pagieža žmogų vedą prie neapykantos. Ir da Maciulienė sako, praneškite, kur jis gyvena. Gyvenu kur ir gyvenau, bet nerašau nieko todėl, kad nenoriu turėti ginčų su trumparegiais fanatikais, kurie rašė Maciulienei laiškus su "velniais", "pekla", "sudaits" ir tt., kas žmogų išveda iš kantrybės. O aš nedariau prisiegy neb prieš dievus nei prieš kapitalistišką konstituciją, kad man kailį lups, o aš kėsiu, ir todėl aš nieko neturiu su teismais, nes, jei aš peržengiau savo žodį, tai aš save ir teisiu.

J. Maciulis.

LAISKAS ADMINISTRACIJAI.

Gerbiameji: — Siuomi prisiunčiu bilą ir čekį už spaudos darbą — plakatų padirbi-me.

Ištariu širdingą ačių už darbo sąžiniškumą.

Viso labo velijantis varde L. S. S. 186 kuopos Organizatorius J. Mockaitis Ansonia, Conn.

DRAUGAI ĮSITEMYKITE.

L. S. S. 1 kp. susirinkimas atsi-bus 26 d. spalio nedėlio 2 val. po pietų 1913 m. "Kovos" name 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

Draugai ir drauges šis mūsų kuopos susirinkimas bus labai svarbus gal ir istoriskas, nes turėsime atlikti didelius darbus. Todėl geistina, kad susirinktumet koskailingiausiai. Sekr. J. D. Tauris.

SUSIRINKIMAS L. S. S. 19 KP.

18 d. spalio vakare turėjom komitetavo kuopos susirinkimą, ir ap-svarstėme, kad mes mityngą 26 d. spalio po piet negalim laikyti, bo bus prakalbos svečių. Taigi susirinkimas 10 val. iš ryto nedėlioje, 26 d. spalio, bukite ant tiek draugiški tą padaryti.

L. S. S. 19 kuopos Sekr. J. Urbonas.

KODEL DA NE PILIETIS? CHICAGIEČIAI!

Norinti išsimti pirmas arba ant-ras popieras ir reikalaujant pagel-bos kreipkitės prie manęs banki-niese valandose (9 v. iki 4 v. Pane-dėliais 9 v. iki 8 v.) i Central Ma-nufact. District Banka, 1112 W. 35th str., netoli Morgan.

Telefonas Yards 6825. Dykai visiems nepaisant pažiurų. XIII Rajono L. S. S. A. Komiteto vardu A. PETRATIS. (37—49)

LABAI DIDELE NAUJIENA VI-SOS PHILADELPHIJOS LIETUVIAMS.

Kad New Grand Hall, 410-12 Wharton St., dabar yra įtaisyta pagal naujausią madą ir žmonių skoni. Šią salę galima randavoti ba-lams, koncertams, veselioms ir šeiminiškiems pasilinksminimams ir mityngams, maziems ir dideliems. Turime visokių rūmų mityngams. Primename, kad kiekvieną suba-tos vakarą nuo 8 val. iki 11 val. bu-na pas mus smagus šokiai — mokykla. Įžanga kiekvienam tikrai 15 centų. Savininkai:

J. Volowicz, N. Alexander. Bell Phone Lombard 50-24. Šią salę galima randavoti pigiau negu kur nors kitur.

FOTOGRAFISTAI TEMYKIT!

Parsiduoda fotografijų dirbtuvė (Gallery) labai geroj veitoj ir pigiai. Jeigu kas greitai pirs. Atsi-saukit pas

Shukis Photo Studio, 20 E. Market St., Wilkes-Barre, Pa. (42—45).

MOTERŲ SKRYBĖLES APTAI-SOME DOVANAI.

Mės užlaikome moterų skrybėles visokeriopas ir už visokias kainas. Taipgi vaikų skrybėlės nuo 98 centų brangyn.

Mūsų specialiskumas žėlabni ap-rėdalai. Schoefer, 1725 So. 2-nd St., Philadelphia, Pa. (42—44).

SERGANCIOMS MOTERIMS.

Sesute. — Aš esu moterė. Zinau kiek mo-teris turi iškentėti. Jaigu kenti nuo baltųjų and-rapanų, nupuoli-mo arba attruki-mo motės, esi nevaisinga, turi skausmingus ir neregulariskus pe-rjodus, reumatiz-mą ra kitokias ligas, pabandyk ma-no Naminį gydymą, kuriuo išsi-gydysi pati namie ir visai pigiai. Tuojaus rašyk aprašydama savo skausmus ir idėk 2c. markę atsaky-mui. Adresuokit:

MRS. A. S. HON, SOUTH BEND, IND., BOX K. 7.

PRISILAIKYKIT ŠIŲ TAISYKLIŲ:

- 1) Permainant adresą visuomet rašykite kuotrupiausiai, pažymėdami savo seną ir naują adresą.
- 2) Rašant uždarytą ar atvirą laišką, visomet parašykite savo pravardę.
- 3) Klausiant kokių-nors pašalinių informacijų, visuomet idėkit krasos žneklelį atsakymui.
- 4) Siunčiant visokius pinigus, visuomet siųskite "Kovos" arba Administratoriaus vardu.

DARBAS

Romanas Parašytas Garsaus Raštininko EMILE ZOLA

Tamsta jieskai laimės ir gerovės sau ir bendrams. Janti neteisingumą surėdymo ir nori jį pakeisti. Tamsta esi vienu iš kovotojų, kurių darbu žmonija žengia į geresnę, laimingesnę ateitį. Ir todėl tamstai reikia apsipažinti su šioje knygoje išreikštomis didžiulėmis mintimis, su nurodymais ir pamokymais. Nes joje aprašomas aiškiai, vaizdžiai darbininkų ir turčių gyvenimai, nurodoma, kaip senas, netikęs surėdymas pakeičiamas nauju, kuris teikia laimę ir gerovę visiems. — Knyga interesinga ir pamokanti nuo pradžios iki galo, nedėsi jos iš rankų pakol neperskaitysi visos. Išmoksi daug, apsisievi protą, praplatusi regėjimą ir džiaugiesi iš jos puikaus turinio. Knyga trijuose tomuose, tomas 300 puslapių. Kaina tomo 75c, visi 3 tomai \$2.50, perkant dabar tuojau visi 3 tomai \$2.00.

NUOSAVYBĖS IŠSIVYSTYMAS nuo Nuožnybės iki Civilizacijos. Parašė PAUL LAFARGUE. Kaina 50c.

SOCIJALIZMAS SUPRANTAMAI IŠAIŠKINTAS. Parašė JOHN SPARGO. Kaina 50 Centų.

J. ILGAUDAS 1841 S. HALSTED ST. CHICAGO

Philadelphijos Moterims.

VIENATINĖ PHILADELPHIJOS MOKYTA, DIPLOMUOTA AKUSERKA, ONA VIDIKIENĖ, baigusi International College of Midwifery ir turėjusi puikią praktinę geriausiam Maternity Hospital (motinystės ligonbutį). Priima kudikius, patarnauja ir pagelbsti palaguose ir savo moksliškų apžiūrėjimų ji apsaugoja palagininkes nuo visokių ligų. Uždyką duoda tikriausią rodą nesčioms, žindančioms ir ligotoms moterims, o taipgi maziems kudiakams.

ONA VIDIKIENĖ,
329 Wharton St., Philadelphia.
Telefonas Bell Lombard 2953-A.

Visiems žinomas lietuvis vyrų ir moterų kostumeriškas rubsiuvis (kriaučius).

S. A. SIRUTIS.
Dabar perkėlė savo dirbtuvę į naują vietą po num. 1615 So. 2nd St., Philadelphia, Pa. Tat užprašau savo draugus-kostumerius atsilankyti į naują ir gražią vietą.
(40—43)

"AGENTAI".

Jeigu norite užsidirbti į savaitę po \$20 ir daugiau, tai reikalauk mano katalogą su informacijomis. Agentų reikalinga kiekvienam mieste, prisiųskite už 2c. stempų šio adresu:

A. STRUPAS,
PHOTO JEWELRY,
123 FERRY ST.,
NEWARK, N. J.

JOE. DOYKUS SALOON.

499 — 4th Street.
SAN FRANCISCO, CAL.
Seniausias lietuvis šiame mieste. Lietuviams atvažiuojantiems iš kitų miestų geriausia užiega pas mane. Duodu rodas kur lengviau darbas gaut. Nepamirškite adresu:

FARMOS, FARMOS.

Tėmiek čia ir atmink, kad bus tau ant naudos visam amžiui ir tavo vaikams. Neatiduok savo sunkiai uždirbtus centus smuklininkams ar kokiems niekniekams, bet imkisi už darbo, dirbk dėl savęs, igyk gabalą žemės šioj lietuvių apgyventojų kolonijoje, įsibudavok namus kaip kiti, kur busi laimingas ir tavo šeima bus linksma, sveikam ore. Malonius daug nemisli, dabar geriausias laikas pamatyti kas auga šiam krašte. Platesnių žinių kreipkitės laisčiau.

CRYSTAL LAKE FARM,
BOX 26, WELLSTO, MICH.

Dramatiško Ratelio

Prie VIII Rajono L.S.S.A.

VAKARAS

Nedelio, 26 October

HULL HOUSE SVETAINĖJ

Kampas Halsted ir Polk gatvių, Chicago, Ill.

Scenoje statoma Br. Vargšo 3 veiksmų drama

"SVETIMAS DIEVAS"

Pradžia 8 val. vak. Tikietai 50 c., 35 c., ir 25 c.

Šitas veikalas yra tik ką išėjęs iš spaudos. Jisai perstato jauno žyduko parėjimą į katalikų tikėjimą ir kaimiečių įnirtimą ant žydų.

Ir viskas tas dedasi dėl 'Svetimo Dievo'

Užbaigiant vakarą padainuos Chicago Lietuvos Socijalistų Vyrų Choras.

Kviečia KOMITETAS.

"KOVOS" AGENTAI.

BENLD, ILL.
G. J. Guzevich, P. O. Box 155.

MERIDEN, CONN.
A. Žilinskas.

GRAND RAPIDS, MICH.
J. Stankus, 1063 W. Bridge St.

CHICAGO, ILL.
P. Vaitekunas, 827 W. 33rd Pl.

BALTIMORE, MD.
P. Glaveckas, 873 Hollins St.

HARTFORD, CONN.
A. Kiškunas, 88 Chartervak Av.

SPRINGFIELD, ILL.
J. Zvingila, 1711 E. Matheny Av.

GRAND RAPIDS, MICH.
J. Dementis, 25 W. Leonard St.

ROCHESTER, N. Y.
A. S. Smigelskis, 95 Weyl St.

WALLINGROD, CONN.
V. T. Jokymas, 71 William St.

BALTIMORE, MD.
K. J. Geleželė, 44 Parkin St.

CHICAGO, ILL.
J. Ilgaudas, 1613 S. Halsted St.

CICERO, ILL.
W. J. Butwell, 1331 So. 50th Av.

GARDNER, MASS.
D. J. Klinga, 49 Limerick St.

PHILADELPHIA, PA.
V. Patalavičius, 324 N. 2nd St.

Nauja poezijos knyga

Tai visi Edmundo Steponaičio raštai. Puiki laida su daug gražių eilių. Verta kožnam turėti savo name Gaunama "KOVOS" Adm. papiginta kaina. Klauskite tuojau.

"Otec Konstantin"

Arba

DARBAI KUNIGO OLŠAUSKO.

Parašė

O. BIRMONTAITĖ.

Knygutė 16 puslapių, kaina tik 5c.

Kas gi iš skaitančiųjų laikraščius nežino kokius darbus yra padaręs tas garsusis "svečias nebuvėlis" Lietuvoj ir rinkęs aukas Amerikoje. Tai gi šioje knygelėje skaitytojas ras daug įspūdingų ir graudingų vietų, — aiškiai pamatys darbus to didelio "veikėjo". Ačiu Ota Konstantina pasidarbavimui daug nekaltų moterų ir vaikų verkė ištremito ar kalėjime sėdinčio savo numylėto tėvo duondavio. Todėl patariame kiekvienam nupirkti šią knygelę ir atidžiai perskaityti. Gaunama vien tik:

"KOVOS" ADMINISTRACIJOJ,

1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

ŽMOGŽUDŽIAI

5 Aktų Tragedija iš Gyvenimo, su Dainomis

Parašė Togobočnyj

Ir Vodevilis 1 veiksmo komedija

Dvikojis Katinas

Dainuos 'Aido Choras' po vadovystę p. L. Eremino.

Tai indomiausis ir užimančiausias TEATRAS, kokie tik kuomet buvo lošiami, bus perstatytas

Subatos vakare

25 d. Spalio [Oct], 1913

Svetainėje

MCCADDIN MEMORIAL HALL

Ant Berry st. tarpe 2 ir 3 sts., Brooklyn, N. Y.

Pradžia 8 val. vakare.

Tikiety kaina: 25, 50, 75 ir Box seat \$1.

Meldžiame Gerbiamąją Publiką kuoskaitlin-
giausiai atsilankyti.

LSS 19 KP. KOMITETAS.

JAUNI VYRAI SENI VYRAI VIDURAMŽINI VYRAI

Vyrai kurie žada apsivesti — vyrai ligoti — vyrai kurie budamė neprotinti dastleida perviršum — vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale pynai naudoti priimnoma gamtos, — **vyrai tie vyrai tur pareikauti viena iš tuo knygu.** Ta knyga pasakia kaip vyrai sunaikin sava sveikata, kaip jie igaua ligas ir kodiel jie netur apsivesti budame tame padeime. Ta knyga teipgi pasakis suprantamoje kalboje kaip vyrai kurie tur užnuodijima kraujo, arba syfilis, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpneima, Abol-na pragalsti šepuk, Pragalsti gyyvbes skyatimo, Naktinius ni begimus, Rheumatizmą, Organiškias liges, Pylva, Kepenu, Pusies ir Inketu ligas, gali, but galutinai išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slaptai, su mažais kaštais.

Tukstančiai vyrų atgava sava tobulą sveikatą, spēkas ir stiprumą per pagėibą tuo knygos. Ji yra krautuvis žinios ir talpina šiam tykruis slaptibes, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava pinigų mokiedami už prastus, bevertės, vaistus iki koliai neperskaitieti šią knyga Ji pasakis kodiel jos kentėti ir kaip galei galutinai išgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama VYRAI DYKAI. Męs užmokam ir pačia. Išrašik alikite sava varda, pavarde ir adresą ant šio kupona ir išlausk jį mums šendena.

Kuponas dykai gautos knygos.

Siusk jį šendena.

DR. JOS. LISTER & CO.
L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

Godotini: Aš esu užinteresuotas jusu pasiulimui dykai siunetos knygos ir norėčiau, jog jū išsiustumet man vieną iš tuo knygu.

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Steltas.....

D-I-D-E-L-I-S P-E-L-N-A-S

Nesveikiems, silpniems ir sergantiems susipratusiems žmonėms.

Tie, kurie ilgą laiką sirgo landžiodami nuo vieno daktaro prie kito ir daug pinigų išmokėjo tiems, kurie netik išsėdyd, bet dar paarsino labiau užsandinant ligą; per ką negalėjo gerai dirbti; tad apturėjo dubeltavą nuostolį, — ve be naudos išmokėtus pinigus ir nuostolimą uždarbo; tik todėl, kad užsidėjo su menkos vertės daktarais, kurie negali išgydyti.

BET KITI, KURIE SUSIPRATĖ, NORI SILPNI IR SERGANTI ŽMONĖS:
bet su visokiomis švelnoms ir užsėdytom ligoms atsilaikę prie garsaus, visiems žinomo kaip geriausio Amerikoje **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKO mokslinej daktarų,** tad tapo išgydyti trumpam laikui, neturint jokių nuostolių ir uždarbo; per ką apturėjo didelį dubeltavą pinigų, sveikatą, dratumą ir pinigų sučėdijimą.

IŠ TUKSTANČIŲ IŠGYDYTŲ NUO VISOKIŲ LIGŲ ŠTAL KĄ PATYS ŽMONĖS RAŠO

PRISIUNČIANT SAVO PAVEIKSLUS DĖKAVODAMI:

GARBINGAS PHILA. M. CLINICI Siunčia didžiausią padėką už greitą išgydymą nuo skandėjimo galvos, strėnų, vidurių ligos, negalėjimą valgyti ir miegoti ir nuo susilpnėjimo viso kūno. Pirmaiau gydėjauis pas daugelį daktarų, bet anie tik vietoj pagelbos daug pinigų iškausė, o ligą labiau paarsino. Vienok kaip prisijutau Jūs Hekarstas suvartojau, tad pasilikaui pilnai išgydytas, sveikas ir laimingas. Už tai dar kartą ištaru ačiū Phila. M. Klinikui ir Jūs garbingą vardą garsinsiu tarp savo tautiečių, kad išgydoti ir tada kaip kiti neįstenge. Su guodone J. Bernot, 42 Franklin St., Springfield, Mass.

GUODOTINAS DAKTAREI Labai dėkingas už tikrą išgydymą ir už Hekarstas, nuo kurių pastojau kaip naujai ant svieto užgimęs, išgelbstint nuo slaptos ligos. Taip gerai dabar jaučiuos, kad į trumpą laiką net 15 svarų daugiau sveriu. Prisiunčiu savo paveikslą, likdamas sveikas ir džiaugdamasis, pilnas guodonės **S. Kolomčukus,** 41 Ave. L., Salveton, Tex.

TEIPAT Mr Zukas, McKees Rocks, Pa., prisiusdamas savo paveikslą, nemažiau yra dėkingas už išgydymą nuo sunkios ir pavojingos ligos. Kiti negalėjo išgydyti.

Mrs Zofija Bustrykene, C. M. and St. Paul st. Sobieski, Wis. Štal ką rašo: Nesuskaitytus kartus labai gražiai dėkavoju Phila. M. Klinikui, už išgelbėjimą manes išgydant nuo moteriškų nesveikamų ligos kaip nusilpnėjimo, taip ir skandėjimo. Dabar esu pilnutėliai sveika ir daugiau gydyties nereikalauju.

GERESNIŲ FAKTŲ nieks negali reiklaui; ką užtvirtina didelės daugybės išgydytų.

KAD JAUTIESI NESVEIKAS, TAI GERIAU PADARYSI, KAD IŠSYK TIESIOK PRIE KLINIKO

kreipiesi, nes Hekarstas išsienčia po visą Ameriką ir kitas dalis svieto, o busit dėkingi kaip ir visi, kuriuos Phila. M. Klinikas apdovanojo tuom didžiausiu turtu, tai yra sveikata.

THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC

todėl greičiau už kitus daktarus išgydo ir tokias ligas, kurių kiti neįstenge; kad žinoti kiekvienam atsišauksiam užrašo ir sutaiso specialiai Hekarstas iš geriausių gvarantuotų medikamentų naujausiu išradimu, kurie pasaulėje yra žinomi kaip gerinusi ir todėl, kad prie Phila. M. Klinikito yra net keletas Profesionališkų Daktarų, tarp kurių yra net Amerikos valdžios medikų apdovnotų.

ŠTIE GARBINGI mokslinejai, Profesional. Daktarai, pirma ranka prie Klinikito: Daktaras ALEX. BROWNAS, Superintendent, Dr. WINCAS YODER, Medical Director.

ISITĖMYK, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.

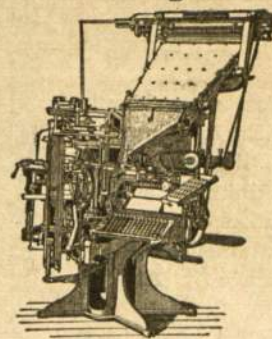
KAD ESI NESVEIKAS BET NORI PASTOJŲ SVEIKUI LAIMINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aptiek savo ligą bei nesveikumą Lietuviškoj kalboje kas klenkia, o tiklė, kad aptarsit tikrą pagėibą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes žinoti išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sveičias taip ir užsienėjusias ligas nuo skandėjimo: pečiūos, rankos, kojos, sanarinoose, krutinėj, strėnos, galvos, šonų; išbėrimai spuogais nuo blogo ir neįstos kraujo, nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių nedirbimo, užkleidėjimo slogos, greito pailimo, nerviškos, baimės, silpno ir numažėjusio kraujo, užkreidėjimo slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nu peršalimo slogų, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be pello, be pjaustymo be operacijos, bet su Hekarstas, kurios tukstančius išgydė. Teippat moteris nuo skausmingų mėnesinių ir kitokių ligų, kurios užpola varginimui žmonių, VYRŲ ir MOTERŲ. Reikalaujant rodo nuo daktaro, visada adresuok arba atėik po šiuo adresu:

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 2. Užraš. ir Pėtinėjimais nuo 6 iki 8 val. Reikalaukit nuo Klinikito dovanai ir skaitykit knyga "Daktaras".

Pasargta: kurie daktarai negali išgydyti, tai gali kreiptis prie Phila. M. Clinico, o apturės rody.

"KOVOS" SPAUSTUVE Naujausios Mados.

Čia talpiname paveikslą naujos, \$4000.00 vertės "Kovos" "Linotype" (raidžių statomos mašinos) su kurios pagalba specialistas unijistas statytojas padaro puikiausiai ir greičiausiai visokius spaudos darbus — sustato tekstą, o kiti specialieji statytojai padailina įvairiomis, kur reikia didelėmis raidėmis ir ornamentais; tad dabar "Kovos" spaustuves darbai atrodo labai puikiai ir greitai padaromi. Apart naujos statomos mašinos, dabar turime daug naujų ir puikiausių raidžių, užtat galime padaryti kokius tik kas nori spaudos darbus.

Sajungiečiai turi atkreipti į tai atidą ir žinoti, kad niekur geriau nepadarys nieks spaudos darbų, kaip tik jų pačių naujai įtaisytoj spaustuvej. Užtat su visokiais spaudos darbais, nuo didžiausio iki mažiausio, visuomet kreipkitės šiuo adresu:

"K O V A"

1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

Raulai kur tu begi?

Ugi tas JONAS KIRTIKLIS, nes ten yra puikusia lietuviams užlaga: šaltas alus, porteris, čilūs; degtinė kuoskaniausia. Cigarai pargabenti net iš Havanos. Visiems žinomoj vietoj.

JONAS KIRTIKLIS
113 N. Wyoming st.,
Hazleton, Pa.

VISU ŽINIAI.

Perkrausčiau savo bučernę ir grosernę į naują ir geresnę vietą, po num. 2230 Fifth av. kampas Bredy st. Kas nori te nebrangiai pirkti gerą tavorą, ateikite pas mane, o busite užganėdinti. Su pagarba.

John Kazlauskas
2230 Fifth ave.,
Pittsburgh, Pa.

DRAUGAI SAJUNGIEČIAI NAUDOKITĖS GERA PROGA

Parduodu laikrodėlius sekančiomis kainomis: ant 20 m. gvarantuotas, auksuotas, dengtas Elgin arba Waltham viduriais, rankomis išrašytas, gražiai margas su 7 akmenais — \$10.50. Su 15 akmenų — \$14.00. Su 15 akmenų (adjusted) — \$14.90. Su 17 akmenų — \$16.75. Su 17 akmenų (adjusted) — \$17.75. Atminkit, kad kitur pirkti užmokėsit nuo \$5.00 iki \$15.00 brangiau. Aš nereikalauju pinigų iš kalno prisiųskit 32c markėmis, aš prisiųsiu laikrodėlį pažūrėjimui, jei nebus toks, grąžinkit atgal paminint ant kiek akmenų norit. Su kiekvienu laikrodėliu sykiu siunčiu gvaranciją. Užlaikau retėlių čisto aukso ir pakuotų ir visokių žiedų. Taipgi visokių knygų, kurios yra lietuvių kalboj.

G. STASEVICIUS,
1413 PAGE ST.,
N. S. PITTSBURGH, PA.

VILNIAUS KALENDORIUS 1913 METAMS.

Drg. K. Demikis, iš Wilkes Barre, Pa. dovanojo Sąjungai 41 egz. Vilniaus Kalendorių. Tai labai puikus kalendorius su daug įvairių ir naudingų straipsnių. Todėl, kas da neturite to kalendoriaus, paskubėkite užsisakyti, nes paskiau neiliks. Kaina tik 25c. Siųskite krasos ženkleliais šiuo adresu:

"KOVA",
1815 East Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Revoliucijos Glimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas parodo Revoliucijos, gimimo momentą: aukštinę liniją prieš carinę valdžią. Paveikslas didesnis 14x16 colių, prekė su pristatymu 20c., daugiaus imantiems ant karto, nuolaidžiama 50 procentų. Jį parduodam todėl taip pigiai, kad norime paplatinti tarpe darbininkų klesos revoliucijonišką mintis.

Norintieles turėti šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją

TRIMITAS

LAISVOS DVASIOS GIESMĖS IR DAINOS SU GAIDOMIS.

Žodžiai įvairių mūsų žinomų poetų: Jovaro, Rėk., Sparnaičio, Smutkelio, Kalėdų Kaukės, Ažuolaičio, iš Gorkio, Žinginio, J. Mėmelės ir Šiaulėniškio.

Kompozicija žinomo mūsų dainiaus-kompozitoriaus P. MIKO.

Trimitas yra sekančios dainos su gaidomis: Sukelkime kovą, Badaujančių giesmė, Mano laivas, Ankstybas paukštėlis, Gedulių giesmė bei maršas, Darbininkų giesmė, Sveikinimas darbininkų, Kalinio daina, Internacijonas, Marselietė, Viltis, Varšavietė, Darbininkų Marselietė, Revoliucionierių daina, Raudona vėliava ir Ant barikadų.

Trimitas — tai klasiška dainų knyga. Pirmininė lietuvių kalboje tos rūšies knyga.

Trimitas privalo rasti kiekvieno lietuvių namė, kuriame randasi pijanas; taip sakant, kiekvieno inteligentiškojo šeimyno. Taipgi Trimitas privalo rasti kiekvieno dainininko choristo nuosavybė, o ypač pas choro vedėją.

Kaina vieno egzempliorio apdaryta \$1.00, neapdaryta 75 centai.

Trimitas gaunama tik pas mus. Adresuokit:

"KOVA",
1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

"KOVOS"

ADMINISTRACIJOJ

galima tuojau užsiprenumeruoti šiuos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsiskirkite juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą ko norite. Verta užsisakyti šiuos laikraščius:

"RANKPELNIS"

Dvisavaitinis

Kaina metams \$1.50
Išsina Skotijoj.

"LAISVĖ"

Du syk į savaitę

Kaina metams \$2.00
Išsina S. Boston, Mass.

"PIRMYN"

Savaitinis

Kaina metams \$1.50
Išsina Baltimore, Md.

"KELEIVIS"

Savaitinis

Kaina metams \$1.50
Išsina S. Boston, Mass.

"DARBININKŲ VILTIS"

Savaitinis

Kaina metams \$1.50
Išsina Shenandoah, Pa.

"DILGĖLES"

Dvisavaitinis

Kaina metams \$1.00
Išsina Pittsburgh, Pa.

"LIETUVIŲ ŽURNALAS"

Mėnesinis

Kaina metams \$1.00
Išsina Chicago, Ill.

"LAISVOJI MINTIS"

Mėnesinis

Kaina metams \$2.00
Išsina Scranton, Pa.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Av.

PHILADELPHIA, PA.

RUSIŠKAI-AMERIKONISKA LINIJA.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiai Maskolijos Ciesoriški Pašto laivai, dvigubais šriubais varomi
Russia — 16.000 tonų,
Kursk — 13.500 tonų,
Czar — 13.000 tonų.

Į Rotterdamą į 9 dienas nestojant niekur į 11 dienų nesimainant niekur į Liepoją.

\$31.00 3-čios klasios \$33.00.
\$45.00 2-ros klasios \$50.00.
\$65.00 1-os klasios \$75.00.
Išplaukia kas antra subata.

Sekanti išplaukima iš New Yorko:

Russia — Lapkričio 1.
Czar — Lapkričio 15.
Kursk — Lapkričio 29.

Dėl platesnių žinių kreipkitės prie

A. E. JOHNSON & Co.,

General Pass. Agent.

27 Broadway, New York, N. N

arba prie vietinių užtvirtintų agentų

F. J. Bagocius

Notaras. Tarkos Teisėjas.

AGENTAS

Visų Geriausių

Laivinių Kompanijų

28 W. Broadway

So. Boston, Mass.

JOHN A. KELLEY

Attorney-at-Law,

TAMAQUA, PA.

Real Estate bought and sold.

Money to loan on first mortgage.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

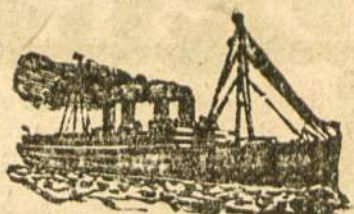
Prilaukimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 1 iki 6 vak.

I Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų

šmaino pinigus ir išsinečia po gvaranciją į visas ša

lis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai

Agentūra geležinkelų tikiety.

Parduoda geležinkelų tikiety: vieno mėnesio Jungtinių Valstijų

605 So. 3-rd st Philadelphia Pa

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS

Vienatinis tikras lietuvis daktaras ir chirurgas cieleje Philadelphijoje. Kito lietuviško daktaro nėra mieste Philadelphijos. Serganti netrotykit laiko ir pinigų, bet tiesiog kreipkitės ypatingai arba laiku prie daktaro Stankaus, o aptursite tikrą ir teisingą gydymą. Atmink skaitytojai, jog Dr. Stankus yra baigęs didesnę daktarišką mokyklą, kaip tai po užbaigimo medicinos mokslo GARSIA-ME STEITAVISKAME UNIVERSITETE, važiuavo mokintis į POST GRADUATE MEDICINOS MOKYKLĄ, katra yra didžiausia ir jau paskutinė didžiųjų daktarų mokykla visame pasaulyje. Čionai specialiai mokinosi daryti visokias operacijas ir gydyti pavojingas ligas. Taipgi buvo miestav daktaru kur praktikavojo po hospitalių dispensers dienomis ir naktimis. Dabar tretis metal kaip Dr. Stankus įrengė savo locną gydyklą SANATORIJĄ mieste Philadelphijos dėl gydymo visokių ligų. Atvažiuojanti iš toliaus gali pasilikti tiesiog jo SANATORIJOJE dėl gydymo.

GYDO LIGAS

Nuo skaudėjimo strėnų, sąsarių rankų ir kojų, skaudėjimo pasirdžių, pečių ir kaulų, reumatizmo. Nuo visokių kraujų ligų, užkrečiamų ir slapty lytiškų ligų. Augimo spuogų ant veido ir kuno, užkietėjimą ir nederimą vidurių, niežėjimą skuros, dedervinių, slinkimą plaukų, skaudėjimo galvos. Visokias širdies, inkstų, plaučių ir kepenų ligas, neuralgijos, negalėjimo miegoti ir išgąstio, nuo slogų, peršalimo, kosulio sunkaus kvėpavimo, negalėjimo valgyti ir abelaus nusilpėjimą. Visokias moterų ligas: nereguliariškas mėnesines, skaudėjimą strėnų ir pasirdžių. Visokias vyriškas ligas, paslaptingas ir įgautas per išdykumą. Gydo ligas su liekarstomis kokios tiktai yra ant svieto. Ligos, kurias negalima išgydyti su liekarstomis ir po reikalavimui pačių pacientų — doro visokias operacijas. Turi savo locnas, naujusio budo elektrinius masinas dėl gydymo ir egzaminavimo, su pagalba kuri galima permatyti visą žmogaus kūną.

PASARGA! Aš siunčiu gyduoles ir toliaus į kitus miestus, bet siunčiu tikrai tiems, kurie aprašo simptomus savo ligos ir iš jų aprašymo yra galima suprasti ligą. Pas mane nėra nei rastiškų